

T.C.
DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Eğitim Hizmetleri Genel M¼d¼rl¼đ¼

DİN HİZMETLERİ SUNAN PERSONELİN
(İmam-Hatıpler, Vaizler, K.Kursu Öğreticileri, Din Hizmetleri Uzmanları, Müftüler)
GENEL HİZMET İÇİ EĞTİM PROGRAMI

ANKARA - 2004

T.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

DİN HİZMETLERİ SUNAN PERSONELİN
(İmam-Hatipler, Vaizler, K.Kursu Öğreticileri, Din Hizmetleri Uzmanları, Müftüler)
GENEL HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI

Hazırlayanlar

Prof. Dr. Muhammed Şevki AYDIN
Prof. Dr. Mualla SELÇUK
Şükrü ÖZBUĞDAY
Prof.Dr. Nevzat Yaşar AŞIKOĞLU
Prof. Dr. Mehmet Zeki AYDIN
Doç. Dr. Recai DOĞAN
Doç. Dr. Mehmet Emin ÖZAFŞAR
Ulvi ATA
İbrahim GÜNDÜZ

Redaksiyon
İlyas ÇAĞLAR

ANKARA - 2004

Bu eğitim programının Din Hizmetleri Personelinin Hizmete Hazırlık Eğitimlerinde uygulanması; Din İşleri Yüksek Kurulu'nun 30.12.2004 tarih ve 203 nolu kararı ile uygun görülmüştür.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	4
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI DİN HİZMETLERİ PERSONELİ HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI	5
1. GİRİŞ	7
2. GENEL HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI İLE İLGİLİ ESASLAR	7
3. PROGRAMIN HEDEFİ	7
4. PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI	7
5. HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA UYULMASI GEREKEN İLKELER	8
6. DİN HİZMETLERİ PERSONELİNDE ARANAN TEMEL YETERLİKLER	8
1. ALAN YETERLİKLERİ	8
2. GENEL KÜLTÜR YETERLİKLERİ	9
3. EĞİTME-ÖĞRETME YETERLİKLERİ	9
A. İMAM-HATİPLERİN ÖZEL YETERLİKLERİ	11
İMAM- HATİPLER İÇİN GENEL HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI HAFTALIK DERS DAĞILIMI	11
TEMEL ALAN BİLGİSİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER	11
GENEL KÜLTÜR VE EĞİTME-ÖĞRETME YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER	14
ÖZEL GÖREV YETERLİLİKLERİ BECERİSİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER	15
B. VAİZLERİN ÖZEL YETERLİKLERİ	17
VAİZLER İÇİN GENEL HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI HAFTALIK DERS DAĞILIMI	17
TEMEL ALAN BİLGİSİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER	17
GENEL KÜLTÜR VE EĞİTME-ÖĞRETME YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER	19
ÖZEL GÖREV YETERLİKLERİ BECERİSİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER	21
C. KUR'AN KURSU ÖĞRETİCİLERİNİN ÖZEL YETERLİKLERİ	23
KURAN KURSU ÖĞRETİCİLERİ İÇİN GENEL HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI HAFTALIK DERS DAĞILIMI	23
TEMEL ALAN BİLGİSİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER	23
GENEL KÜLTÜR VE EĞİTME-ÖĞRETME YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER.....	26
ÖZEL GÖREV YETERLİKLERİ BECERİSİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER	27
D. DİN HİZMETLERİ UZMANLARININ ÖZEL YETERLİKLERİ	29
DİN HİZMETLERİ UZMANLARI İÇİN GENEL HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI HAFTALIK DERS DAĞILIMI	29
TEMEL ALAN YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER	29
GENEL KÜLTÜR VE EĞİTME-ÖĞRETME YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER.....	31
ÖZEL GÖREV YETERLİKLERİ BECERİSİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER	32
E. MÜFTÜLERİN ÖZEL YETERLİKLERİ	35
MÜFTÜLER İÇİN GENEL HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI HAFTALIK DERS SAATİ DAĞILIMI	35
TEMEL ALAN BİLGİSİ YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER	35
GENEL KÜLTÜR VE EĞİTME-ÖĞRETME VE ÖZEL GÖREV YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER	37

ÖNSÖZ

Diyanet İşleri Başkanlığımız, toplumu din konusunda aydınlatmak için, sahih kaynaklara dayalı doğru bilgiyi üretmenin yanında, bu bilgi birikimini çağdaş bir formda dünya gerçekleriyle uyumlu ve ihtiyaçları giderici nitelikte sunma gayreti içerisindeyiz.

Bilimde, teknolojiye ve buna bağılı olarak eğitim ve iletişim alanında süregelen gelişmenin önemli bir ivme kazandığı günümüzde, bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de hızlı bir toplumsal değişme süreci yaşanmaktadır. Bu nedenle; toplumu din konusunda aydınlatmakla görevli olanların, bu değişim ve ihtiyaçlara göre doğması muhtemel soru ve sorunlara karşı hazır olup, bunlara tatminkar cevap verebilecek bilgi birikimi ve donanımına sahip olmaları gerekmektedir.

Din hizmetlerinde hedeflenen amaçlara ulaşabilmek için, öncelikle onları gerçekleştirecek olan kalifiye elemanların yetiştirilmesi esastır. Din hizmetlerinde etkinliğin ve verimliliğin sağlanmasında atılabilecek önemli adımların başında, bu görevi yürüten personele, sahip olmaları gereken yeterliklerin/bilgi, beceri ve davranışların en hızlı, etkili ve ekonomik yollardan kazandırılması gelmektedir. Bu işe, mesleğe yönelik iyi bir hizmet öncesi eğitimin yanı sıra, sistemli planlı ve ihtiyaca uygun bir hizmet içi eğitim ve yetiştirme faaliyetinin hayata geçirilip, sürekli kılınmasıyla mümkündür. Onun için Başkanlığımız bu konudaki çalışmalarını öncelemiştir; etkin, verimli ve sistemli personel eğitiminin hayata geçirilmesi amacıyla çalışmalar başlamış ve bu çalışmalarını geliştirerek sürdürmektedir.

Bu tarihi sorumluluğunun bilinciyle hareket eden Başkanlığımız, eğitim anlayışında bilimsel zemine dayalı bir zihniyet dönüşümünü sağlamak için bütün eğitim birimlerini fizikî şartlar ve eğitim süreçleri bakımından yeniden yapılandırma çalışmalarını başlatmıştır. Bu çalışmalar arasında program geliştirme çalışmaları önemli bir yer tutmaktadır.

Başkanlığımız din hizmetlerini yürüten kurum olarak kendi bünyesinde hizmet içi kurs ve seminerler düzenlemektedir. Ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar doğrultusunda hizmet içi eğitim programlarını geliştirmek amacıyla halen görev yapan din hizmetleri personeli (İmam-Hatip, Vaiz, Kur'an Kursu Öğreticisi, Din Hizmetleri Uzmanı ve Müftü) için iki aşamalı hizmet içi eğitim programı hazırlanmıştır.

Elinizdeki bu "**Genel Hizmet İçi Eğitim Programı**"; bütün din hizmetleri personelinin kapsayan ve görevleri itibarıyla ayrı ayrı hazırlanan Genel Hizmet İçi Eğitim Programı ile mesleki alan, genel kültür, eğitime-öğretme ve yönetim bilgi ve becerisi vb. alanlarında hazırlanan konu merkezli Hizmet İçi Eğitim Programlarından oluşmaktadır. Bu program, şu komisyon tarafından geliştirildi:

Prof. Dr. M. Şevki AYDIN	Başkan Yardımcısı,
Prof. Dr. Mualla SELÇUK	Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi,
Şükrü ÖZBUĞDAY	Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi,
Ulvi ATA	Din Eğitimi Dairesi Başkanı,
Prof. Dr. Nevzat Y. AŞIKOĞLU	Cumhuriyet Ün. İlâhiyat Fak.Dekani,
Prof. Dr. M. Zeki AYDIN	Cumhuriyet Ün. İlâhiyat Fak.Öğretim Üyesi,
Prof. Dr. Recai DOĞAN	Ankara Ün. İlâhiyat Fak.Öğretim Üyesi,
Doç. Dr. M. Emin ÖZAFŞAR	Ankara Ün. İlâhiyat Fak.Öğretim Üyesi,
İbrahim GÜNDÜZ	Din Eğitimi Dairesi Başkanlığı Program Geliştirme Şubesi Müdürü.

Bu çalışmanın hazırlanmasında emeği geçen, katkıda bulunan tüm akademisyenlere ve personelimize teşekkür eder, söz konusu çalışmanın, Başkanlığımız hizmet içi eğitim programlarının geliştirilmesine katkı sağlamasını dileriz.

DİN EĞİTİMİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI DİN HİZMETLERİ PERSONELİ

(İmam-Hatipler, Vaizler, Kur'an Kursu Öğreticileri, Din Hizmetleri Uzmanları ve Müftüler)

HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI

1. GİRİŞ

Günümüzde toplumlar sürekli değişmekte ve karmaşıklaşmaktadır. İhtiyaçlar çoğalmakta ve çeşitlenmektedir. Bu değişim ve çeşitlilik, dini inançlar ve yaşantılar alanında da kendini göstermektedir. İnsanlar her gün yeni bir dini soru veya sorunla karşılaşmakta ve tartışmaktadırlar. Bu nedenle toplumu din konusunda aydınlatmakla görevli olan insanların topluma din hizmeti sunarken bu değişim ve çeşitliliği dikkate almaları onların bu konuda hizmet içi eğitim yoluyla bilgilendirilmeleri yani daha önce aldıkları eğitimin yeni ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilen hizmet içi eğitim programlarıyla desteklenmesi kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Şüphesiz bir hizmet kurumunun başarısı, kurum personelinin, o kurumun hedefleri doğrultusunda hizmet sunmasına bağlıdır. Bu noktadaki bir eksiklik o kurumun belirlediği hedeflere ulaşmasını engeller. Diyanet İşleri Başkanlığı da hizmet içi eğitim yoluyla personelinin bilgilerini sürekli geliştirme gayreti içerisinde.

Diyanet İşleri Başkanlığı, din hizmetlerini yürüten kurum olarak kendi bünyesinde hizmet içi kurs ve seminerler düzenlemektedir. Ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda hizmet içi eğitim programlarını geliştirmek amacıyla halen görev yapan din hizmetleri personeli (İmam-hatipler, Vaizler, Kuran Kursu Öğreticileri, Din Hizmetleri Uzmanları, Müftüler) için iki aşamalı hizmet içi eğitim programı hazırlanmıştır. Bunlar:

1. Bütün din hizmetleri personelini kapsayan ve görevleri itibarıyla ayrı ayrı hazırlanan GENEL HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI;

2. Mesleki Alan, Genel Kültür, Eğitime-Öğretme ve Yönetim Bilgi ve Becerisi vb. alanlarda hazırlanacak KONU MERKEZLİ HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI'dır.

2. GENEL HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI İLE İLGİLİ ESASLAR

Din hizmetleri personeli için düşünülen Genel Hizmet İçi Eğitim Programının şu esaslar çerçevesinde yürütülmesi uygun görülmüştür:

1. İlgili personelin tamamının bir plan dahilinde Genel Hizmet İçi Eğitimden geçirilmesi esastır.
2. Program; İmam-Hatipler, Vaizler, Kuran Kursu Öğreticileri, Din Hizmetleri Uzmanları ve Müftüler için ayrı ayrı hazırlanmıştır.
3. Genel Hizmet içi eğitim programının süresi dört haftadır.
4. Dört haftalık sürenin iki haftası, Temel alan bilgisiyle ilgili konulara, bir haftası Genel kültür ve eğitime-öğretme bilgisine, bir haftası ise, uygulama becerisine ayrılmıştır.
5. Bu programın hazırlanmasında, personel arasında bilgi birliğinin sağlanması amacıyla Hizmet Öncesi Hazırlık Eğitimi Programı esas alınmış ve konular rafine edilerek hizmet içi eğitim programı oluşturulmuştur.

3. PROGRAMIN HEDEFİ

Genel Hizmet İçi Eğitim programının hedefi; din hizmetleri personelini; mesleki bilgi donanımına sahip, bu bilgiyi çağın imkânları ile geliştirebilen ve görevinde etkin biçimde uygulayabilen; toplumu din konusunda aydınlatan, mesleğinin gerektirdiği dinî pratikleri uygulayan ve davranışlarıyla örnek olan, insan haklarına saygılı, yaşadığı çevreye duyarlı, bilgiyi deneyimlerine göre yorumlayıp, sosyal ve kültürel bağlam içinde kullanan ve problem çözen, sosyal katılım becerileri gelişmiş; hak ve sorumluluklarını bilen, sosyal yaşamda etkin, üretken, uzlaştırıcı bireyler olarak yetiştirmek ve verimli hizmet sunmalarını sağlamaktır.

4. PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI

Bilgi, iletişim imkânlarının küçülttüğü dünyamızda değişimi hızlandıran en önemli etken durumuna gelmiştir. Bilginin kazanılması, kullanılması ve donanımlı insan gücünün ve meslek sahiplerinin yetiştirilmesinde hizmet içi eğitiminin önemi büyüktür. Bugün artık sadece bilgi sahibi

olmak değil, bu bilgiyi mesleğin gerektirdiği şekilde çağın bütün imkânlarını kullanarak etkin ve verimli bir şekilde sunmak ve bir beceri haline getirmek ön plâna çıkmıştır.

Din Hizmetleri personeli için hazırlanan Genel Hizmet İçi Eğitim programında **yeniden bilgilendirme değil, bilgisini kendi mesleğinin incelikleri içinde kullanabilen ve geliştirebilen din hizmetleri personeli yetiştirme yaklaşımı benimsenmiştir**. Bu amaçla, İslam Bilimleri, Din Eğitimi, Psikoloji, İletişim, Yönetim vb. farklı sosyal disiplinlerin verilerinden hareketle din hizmetliliği görevine uygun bir “Özel Program” oluşturulmuştur.

5. HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA UYULMASI GEREKEN İLKELER

Din Hizmetleri Personeli Genel Hizmet İçi Eğitim programının amaçlarına ulaşması için Programın uygulama sürecinde aşağıdaki ilkelere uyulacaktır:

1. Programın uygulanmasında bu programın bir hizmet içi eğitim olduğu göz önünde bulundurulmalı ve öğretim programı aracılığıyla öğrenenlere kazandırılmak istenen temel bilgi ve beceriler mesleğin gerektirdiği yeterliklerle örtüşmelidir.
2. Öğrenen, öğrenme-öğretme sürecine aktif olarak katılmalı, kendisine sunulan uyarıyı yorumlamalı, anlamlandırılmalı ve bilgiyi bizzat kendisi yapılandırmalıdır.
3. Öğrenenler bilgi depolamak yerine onların bilgi ve becerilerini, mesleklerinin gerektirdiği davranışlarını geliştirecek etkinlikler düzenlenmelidir.
4. Programın uygulanması sırasında konuların özelliğine göre uzman veya kaynak kişilerden yararlanmaya imkân verilmelidir.
5. Mümkün olduğunca örnekler günlük hayattan seçilip, görev alanıyla ilişkilendirilerek verilmelidir.
6. Üniteler işlenirken, konular arasındaki ilişkiye dikkat edilmelidir.
7. Eğitim-öğretim sürecinde konuların özelliklerine uygun öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanılmalıdır.
8. Öğrenenlerin ‘hazır bulunuşluk’ düzeyi belirlenmeli, varsa eksiklikler, yanlış anlama ve yorumlamalar düzeltilmelidir.
9. Ders ortamlarının uygun bir şekilde düzenlenmesine ve gerekli materyallerin önceden hazırlanmasına özen gösterilmelidir.
10. Konuların özelliklerine uygun öğretim materyallerinden (VCD, Video vb. görsel ve işitsel yayınlar) faydalanılmalıdır.
11. Konular, din hizmetleri personeline mesleki bilgi ve beceri kazandıracak şekilde ortaya konulmalıdır. Bu amaçla program sürecinde, uygulamalı etkinliklere ağırlıklı olarak yer almalıdır.
12. Öğretici, ünitenin yapısına uygun ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini seçmelidir.
13. Hazırlık eğitimi sırasında adayların da katılabileceği sunuş, panel, Kur’an okuma yarışması, alanında uzman kişi ve öğretim üyelerinin vereceği konferanslar, belgesel film gösterimi, dinî müzik icrası, geziler vb. sosyal, kültürel ve bilimsel etkinlikler düzenlenmelidir.

6. DİN HİZMETLERİ PERSONELİNDE ARANAN TEMEL YETERLİKLER

1. ALAN YETERLİKLERİ

1. Kur’an’ı tecvit kurallarına göre yüzünden okur.
2. Kur’an’dan bazı bölümleri ezbere okur.
3. Okuduğu ayetlerin anlamlarını bilir.
4. Kur’an meâlîni kullanır.
5. Görevinin gerektirdiği düzeyde Arapça ve Osmanlıca bilir.
6. Kur’an’ın ana konularını sıralar.
7. Kur’an ve tefsirle ilgili temel kavram ve ilkeleri bilir.
8. Temel tefsir kaynaklarını sayar.
9. Tefsirler yardımıyla ayetlerin anlamalarını açıklar.
10. Hadislerle ilgili temel kavramları bilir.
11. Temel hadis kaynaklarını sayar.

12. İman, ibadet ve ahlâk konularında yeterli miktarda hadis bilir.
13. Kullandığı hadislerin anlamlarını bilir.
14. Hadislerden yararlanmayla ilgili temel ilkeleri bilir.
15. Hadislerin güncel konularla ilgisini kurar.
16. Dinî kavramları doğru telaffuz eder ve anlamına uygun açıklar.
17. Temel fıkıh kavramlarını bilir.
18. Temel fıkıh kaynaklarını bilir.
19. Fıkıh kaynaklarından yararlanmayla ilgili ilkeleri bilir.
20. İman, ibadet ve ahlâk ile ilgili temel kavram, ilke ve esasları bilir.
21. İbadetlerin bireysel ve toplumsal faydalarını açıklar.
22. Duanın bireye katkılarını açıklar.
23. Hz. Peygamberin hayatını bilir.
24. Hz. Peygamberin dindeki konumunu açıklar.
25. Hz. Peygamberin tutum ve davranışlarından örnekler aktarır.
26. Görev alanıyla ilgili Hz. Peygamberi modeller.
27. İslam Tarihi ile ilgili temel kaynakları sıralar.
28. İlk dönem İslam Tarihindeki olayları sebep ve sonuçlarıyla açıklar.
29. Din-ahlâk ilişkisini açıklar.
30. Dinî-ahlâki konuları açıklamada naslarla birlikte aklı ve bilimi kullanır.
31. Dindeki inanç ve yorum farklılıklarını açıklar.
32. Dinsel anlayış ve uygulama farklılıklarının birer zenginlik olduğunu bilir.
33. Diğer dinleri temel unsurlarıyla tanır.
34. Kültürel mirası dinle bağlantısı açısından açıklar.
35. Dinin birlik ve beraberliğe olan katkılarını açıklar.

2. GENEL KÜLTÜR YETERLİKLERİ

1. Cumhuriyetin, demokrasinin ve laikliğin bireye ve topluma sağladığı kazanımları bilir.
2. Türkiye'nin sosyo-kültürel ve dinî yapısını tanır.
3. Din bilimleri ile diğer bilimler arasında gerekli ilişkileri kurar.
4. Din hizmetlerinin daha etkili yapılabilmesi için insan bilimlerinden yararlanır.
5. Din-kültür ilişkisini açıklar.
6. Din-birey ilişkisini açıklar.
7. Din-toplum ilişkisini açıklar.
8. Görevin gerektirdiği düzeyde yabancı dil bilir.
9. Yerel, bölgesel, ulusal ve evrensel aktüaliteyi takip eder.
10. Tarihî ve güncel dinî akım ve oluşumları tanır.

3. EĞİTME-ÖĞRETME YETERLİKLERİ

1. Din hizmetleriyle ilgili strateji, yöntem ve teknikleri uygular.
2. Etkili iletişim ilke, yöntem ve tekniklerini uygular.
3. Vaaz, hutbe ve ders materyali hazırlar ve geliştirir.
4. Vaaz ve dersi etkili biçimde sunar.
5. Yaygın din eğitimi ve öğretimi etkinliklerini plânlar ve değerlendirir.
6. Görevi çerçevesinde dinî konularda danışmanlık ve rehberlik yapar.
7. Hitâbet ilke, yöntem ve tekniklerini uygular.
8. Yetişkin eğitimi ilke, yöntem ve tekniklerini uygular.
9. Kur'an'ı yüzünden okumayı öğretme ilke, yöntem ve tekniklerini uygular.
10. Sûre ve dua öğretme yöntem ve tekniklerini uygular.
11. Alanıyla ilgili bilimsel yayınlardan yararlanır.
12. Din eğitimi ve öğretimiyle ilgili yeni yaklaşım, yöntem ve tekniklerden yararlanır.
13. Eğitim teknolojisindeki yeniliklerden yararlanır.
14. Bilgisayar ve İnterneti etkili kullanır.
15. Din eğitimi ve öğretimi yapabilmek için gerekli ortamı düzenler ve etkili bir biçimde yönetir.
16. Mesleği ile ilgili yeni projeler üretir ve uygular.
17. Türkçe'yi doğru ve etkili biçimde kullanır.
18. Önemli gün ve gecelerde program düzenler.
19. Sorun çözme becerisine sahiptir.

İmam-Hatipler

A. İMAM-HATİPLERİN ÖZEL YETERLİKLERİ

İmam-hatipler, üç boyutlu temel yeterliklere ilave olarak;

1. Kur'an'ı, cemaat önünde tecvit üzere okur.
2. Dinî, özel gün ve gecelerde Kur'an okur.
3. Yâsin, Mülk, Hucûrat, Fetih, Rahman ve Nebe sûreleri ile Duhâ sûresinden Nâs sûresine kadar ezbere okur.
4. Kur'an'dan, okunması mûted olan kısımları (mihrâbiye/aşr) okur.
5. Bütün namazları usulüne uygun kıldırır.
6. Günün anlam ve önemine ve cemaatin ihtiyaçlarına uygun hutbe hazırlar ve sunar.
7. Gerekğinde cemaatin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun vaaz hazırlar ve sunar.
8. Cenâze ile ilgili dinî görevleri usulüne uygun yapar.
9. Namazda okunan kısa sûrelerin anlamlarını bilir.
10. İlimihal konularını çocuklara, gençlere ve yetişkinlere seviyelerine uygun muhtevâ, yaklaşım ve yöntemlerle öğretir.
11. Yapılması mûted olan duaları (nişan, nikah, hatim, yemek, yağmur, açılış, vb.) Türkçeleriyle birlikte yapar.
12. Cemaatin iman, ibadet ve ahlâk konularındaki sorularını cevaplandırır.
13. Gerekğinde müezzinlik yapar.

İMAM- HATİPLER İÇİN GENEL HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI HAFTALIK DERS DAĞILIMI

Temel Alan Bilgisi (2 hafta)

1. Hafta (28 saat)

Kuran yorumu ve Tefsir- 12 saat (I.,III.,IV. Üniteler)

Hadis Bilgisi ve Hz. Peygamberin Hayatı- 16 saat (V.,VI.,VII.,XIV. Üniteler)

2. Hafta (28 saat)

İnanç esasları, Akaid ve Kelam- 6 saat (XI.,XII.Üniteler)

Fıkıh Bilgisi- 10 saat (VIII.,IX.,X. Üniteler)

Din hizmetleri Açısından Diğer Dinler- 4 saat (XV.ünite)

Yüzünden ve ezbere Kuran okuma- 4 saat (II.Ünite)

Ahlak- 4 saat (XIII. Ünite)

Genel Kültür ve Eğitim Öğretme Yeterlilikleri Bilgisi(1 hafta)

3. Hafta (28 saat)

Din ve Kültür- 4 saat (XVI. Ünite)

Din Hizmetleri ve Din Görevliliği- 2 saat (XVII. Ünite)

Yaygın Din Eğitimi- 2 saat XVIII. Ünite)

Kuran öğretimi- 4 saat (XIX. Ünite)

Din Hizmetlerinde Hitabet ve Türleri - 6 saat (XX. Ünite)

Din Hizmetlerinde etkili iletişim- 4 saat (XXI. Ünite)

Din Hizmetlerinde Rehberlik ve Dini danışmanlık- 6 saat (XXII:Ünite)

Özel Görev Yeterlilikleri Bilgisi(1 hafta)

4. Hafta(28 saat)

İmamlık ve Müezzinlik Becerisi- 8 saat (XXIII. Ünite)

Kuran'ı okuma becerisi- 10 saat (XXIV. Ünite)

Hutbe ve vaaz hazırlama ve sunma becerisi- 10 saat (XXV. Ünite)

TEMEL ALAN BİLGİSİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER

ÜNİTE I : KUR'AN KIRAATI'NI YENİDEN DÜŞÜNMEK (2 Saat)

1. Niçin Kur'an okuruz?
2. Kur'an Kıraatı'nın tarihi anlamı ve gelişimi
3. Kur'an Kıraatı'nın bireysel anlamı
4. Kur'an Kıraatı'nın psikolojik ve sosyal yönleri

ÜNİTE II : YÜZÜNDEN VE EZBERE KUR'AN OKUMA (4 Saat)

1. İnsan sesinin eğitimi
2. Kıraat ilmi ve mahiyeti

3. Tecvid kâideleri
4. Kur'an okuma teknikleri (tertil, tahkik, hadr, tedvir)
5. Uygulama (örnek metinler okuma ve bir okuyucu modelleme)
6. Yâsin, Mülk, Fetih, Hucurat, Rahman, Nebe, Duhâ'dan Nâs'a Kadar olan sûreler ile namaz dualarını; mihrâbiyelerden (Bakara Sûresinin 1-5, 255 ve son iki ayeti, Haşr Sûresinin son üç ayeti, vb.) çeşitli törenlere uygun aşr-ı şerifleri ezbere okuma.
7. Kur'an okuma adabı

ÜNİTE III : KUR'AN MUHTEVASI (4 Saat)

1. Kur'an nasıl bir kitaptır?
2. Kur'an'ın içeriği
  - 2.1. Allah
  - 2.2. İnsan ve diğer varlıklar
  - 2.3. Bilgi
  - 2.4. Hz. Peygamber ve Peygamberler
  - 2.5. Dua ve ibadet
  - 2.6. Tarih ve kıssalar
  - 2.7. Bilimsel içerikli ayetler
  - 2.8. Toplum ve insan ilişkileri
  - 2.9. Ahlâk ve değerler
  - 2.10. Dünya ve Ahiret

ÜNİTE IV : KUR'AN ÇEVİRİLERİ VE KUR'AN'IN YORUMLANMASI (6 Saat)

1. Meallerden yararlanma usulü
2. İslam kültüründe Kur'an'ın çevirisi ve yorumu
3. Kur'an'da anlatım biçimleri
4. Türkçe meal ve tefsirlerden örnek metinler
  - 4.1. Hasan Basri Çantay meâli
  - 4.2. Diyanet meâli
  - 4.3. Elmalılı tefsiri
  - 4.4. Kur'an Yolu tefsiri
  - 4.5. Diğer meâl ve tefsirlerden örnekler

ÜNİTE V : HADİS'İN AKTÜEL DEĞERİ (2 Saat)

1. Hadis ve sünnet nedir?
2. Hadis'in Müslümanlar için taşıdığı değer
3. Hadis'in tarihi önemi
4. Hadis'in kültürel önemi
5. Hadis kaynaklarının güncel değeri

ÜNİTE VI : MUHTEVALARINA GÖRE HADİSLER (4 Saat)

1. Hadislerin muhtevalarına göre ayrıştırılması
  - 1.1. Allah
  - 1.2. İnsan ve diğer varlıklar
  - 1.3. Bilgi
  - 1.4. İman
  - 1.5. İbadetler
  - 1.6. Ahlâk
  - 1.7. Toplumsal hayat ve insan ilişkileri
  - 1.8. Tarihi rivayetler
  - 1.9. Bilimsel içerikli rivayetler
  - 1.10. Kadınlarla ilgili rivayetler
  - 1.11. Gündelik hayatla ilgili rivayetler
  - 1.12. Kissa ve meseller

ÜNİTE VII : HADİS ÇEVİRİLERİ VE HADİSLERİ YORUMLAMA (6 Saat)

1. Hadis metinlerini çevirme ve yorumlama usulü
  - 1.1. Kissa, mesel ve sembolik anlatımların simgesel yorumu
  - 1.2. Hadislerin Kur'an, tarih ve bedii gerçeklikler ve tecrübe dikkate alınarak yorumlanması
  - 1.3. Hadislerin islamın temel esasları çerçevesinde yorumlanması
2. Türkçe hadis kaynaklarından örnek metinler ve değerlendirilmesi
  - 2.1. Tecrid-i Sarih çevirisi
  - 2.2. Sahih-i Müslim çevirisi
  - 2.3. Rûdâni: Büyük Hadis Külliyyatı
  - 2.4. Riyazu's-salihin çeviri ve şerhi

ÜNİTE VIII : FIKH'İ YENİDEN DÜŞÜNMEK (2 Saat)

1. Fıkıh nedir?
2. Fıkıh'ın Müslümanlar için taşıdığı değer
3. Fıkıh'ın tarihi ve kültürel önemi
4. İslam düşüncesinin kurucu disiplini olarak fıkıh
5. Fıkıh kaynaklarının güncel değeri

ÜNİTE IX: FIKH'IN TEMEL KAVRAM VE KAYNAKLARI (2 Saat)

1. Temel fıkıh kavramları
  - 1.1. Usul kavramları
  - 1.2. Emir, nehiy, hüküm, delil, nazar, istinbat, hakim, müctehid, müfti, icthad, taklid
  - 1.3. Kitap, sünnet, icma, kıyas, istihsan, maslahat
2. Efal-i mükellefinle ilgili kavramlar (*Farz, Vacib, Sünnet, Müstehab, Mubah, Mekruh, Haram*)
3. Fıkıh kaynakları
4. İlmihaller

ÜNİTE X : İLMİHALLERDEN YARARLANMA (6 Saat)

1. İlmihallerden yararlanma usulleri
2. İlmihallerdeki temel konuların tahlili
  - 2.1. Temizlik
  - 2.2. Abdest ve Gusul
  - 2.3. Namaz (Farz, vacib, nafile, mukim ve sefer namazları, cemaat namazları, Cuma, bayram ve cenaze namazları)
  - 2.4. Oruc
  - 2.5. Zekat-sadaka
  - 2.6. Hac
  - 2.7. Kurban ve adak/yemin
  - 2.8. Akidler
3. Güncel dinî meseleler

ÜNİTE XI : AKAİD VE KELAM'I YENİDEN DÜŞÜNMEK (2 Saat)

1. İslam inanç esasları nelerdir?
2. Akaid ve Kelam'ın tarihi ve kültürel önemi, Müslümanlar için taşıdığı değer
3. İslam düşüncesinin koruyucu disiplini olarak Kelam
4. İslam düşüncesinde ortaya çıkan inanç ekolleri
5. Kelam ve Akaid kaynaklarının güncel değeri

ÜNİTE XII : İNANÇ ESASLARI, BİREYSEL VE TOPLUMSAL BOYUTU (4 Saat)

1. İman'ın mahiyeti
2. İslam İnanç Esasları
  - 2.1. Allah'a iman (Tevhid)
  - 2.2. Meleklerle iman
  - 2.3. Kitaplara iman
  - 2.4. Peygamberlere iman
  - 2.5. Ahiret'e iman
  - 2.6. Kadere iman
3. İman'ın bireysel boyutu
4. İman'ın toplumsal boyutu

ÜNİTE XIII : AHLÂK'I YENİDEN DÜŞÜNMEK (4 Saat)

1. Ahlâk nedir?
2. Ahlâk'ın kaynağı
3. Ahlâk Din ilişkisi
4. Ahlâk-iman ilişkisi
5. Ahlâk-ibadet ilişkisi
6. Müslüman ahlâkının nitelikleri
7. İslam düşüncesinin irfan disiplini olarak ahlâk
8. İslam ahlâkına ilişkin eserler
9. Ahlâk eserlerinin güncel değeri

ÜNİTE IVX : HZ.PEYGAMBER'İN HAYATINI YENİDEN DÜŞÜNMEK (4 Saat)

1. Hz.Peygamber'in Müslümanlar ve insanlık için anlamı nedir?
2. Hz.Peygamber'in Müslümanlar için örnek olması ne manaya gelir?
3. Hz.Peygamberi yanlış anlamamanın yol açacağı sakıncalar
4. Hz.Peygamberin hayatı ve kişiliğine dair yazılan eserleri nasıl anlamalıyız?
5. Hz.Peygamber için yazılan edebî eserleri nasıl anlamalıyız? (Naat, Mevlid ve Mi'raciyeler)

ÜNİTE XV : DİN HİZMETLERİ AÇISINDAN DİĞER DİNLER (4 Saat)

1. Diğer dinleri öğrenmenin Din Hizmetleri açısından önemi
2. Günümüzdeki Dinî coğrafya
3. Yahudilik (gelişimi ve temel özellikleri)
4. Hıristiyanlık (gelişimi ve temel özellikleri)
5. Hinduizm (Karma ve Tenasüh, Yoga ve Meditasyon, Kutsal İnek Kültü)
6. Budizm (Dünya görüşü, Reenkarnasyon, Yoga ve Meditasyon, Nirvana)
7. Türkiye'deki diğer din mensupları (Yahudiler, Ermeniler, Süryaniler, Rumlar vb.)

GENEL KÜLTÜR VE EĞİTME-ÖĞRETME YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER

ÜNİTE XVI : DİN VE KÜLTÜR (4 Saat)

1. Din, kültür ilişkisi
2. Din ve din anlayışları
  - 2.1. Din anlayışlarındaki farklılıkların sebepleri
  - 2.2. Din anlayışından kaynaklanan farklı oluşumlar
    - 2.2.1. Tarih içindeki oluşumlar
    - 2.2.2. Günümüzdeki oluşumlar

ÜNİTE XVII : DİN HİZMETLERİ VE DİN GÖREVLİLİĞİ (2 Saat)

1. Din hizmeti ve din görevliliği kavramları
2. Din görevliliği rolünün gerektirdiği kişisel ve sosyal özellikler
3. Din hizmeti açısından hedef kitleyi tanıma ve önemi
4. Din hizmetlerini zorlaştıran ve engelleyen sorunlar

ÜNİTE XVIII : YAYGIN DİN EĞİTİMİ (2 Saat)

1. Yaygın din eğitiminin anlamı
2. Yaygın din eğitimi faaliyet ve alanları
3. Yaygın din eğitiminde hedef kitle ve yetişkinler din eğitimi
  - 3.1. Yetişkin insan ve öğrenme gücü
  - 3.2. Yetişkin davranışları
4. Yaygın din eğitiminde ilke ve yöntemler
5. Yaygın din eğitiminde planlama ve değerlendirme
6. Yaygın din eğitiminde teknoloji kullanımı

ÜNİTE XIX : KUR'AN ÖĞRETİMİ (4 Saat)

1. Kur'an öğretiminde dikkat edilmesi gereken ilkeler
2. Yüzünden kur'an okuma öğretimi teknikleri
3. Kur'an'ı ezberleme teknikleri
4. Kur'an öğretiminde teknoloji kullanımı

ÜNİTE XX : DİN HİZMETLERİNDE HİTABET VE TÜRLERİ (6 Saat)

1. Hitabet ve dinî hitabet kavramı
2. Dinî hitabet türleri
  - 2.1. Cami içi dinî hitabet
    - 2.1.1. Hutbe
      - 2.1.1.1. Tanımı, yer ve zamanı
      - 2.1.1.2. Duaları
      - 2.1.1.3. Hazırlanması
      - 2.1.1.4. Sunumu
      - 2.1.1.5. Değerlendirmesi
    - 2.1.2. Vaaz
      - 2.1.2.1. Tanımı, yer ve zamanı
      - 2.1.2.2. Duaları
      - 2.1.2.3. Hazırlanması
      - 2.1.2.4. Sunumu
      - 2.1.2.5. Değerlendirmesi
  - 2.2. Cami dışı dinî hitabet

ÜNİTE XXI : DİN HİZMETLERİNDE ETKİLİ İLETİŞİM (4 Saat)

1. İletişim kavramı ve din hizmetlerinde iletişimin önemi
2. İletişim türleri
3. Din hizmetlerinde iletişim engelleri
  - 3.1. Aşırı genelleme (mesaj ve fikir bazında)
  - 3.2. Kutuplaştırma
  - 3.3. Kişiselleştirme

- 3.4. Mutlakçılık (-meli, -malı konuşma)
- 3.5. Değişirme gayreti (istek dışı-her şeyi değişirme, baskı vb.)
- 3.6. Keşkecilik
- 3.7. Toptancılık (bütün olay ve bireyleri aynı görme)
- 3.8. Önyargı
4. Din hizmetlerinde iletişim dilinin önemi
5. Din hizmetlerinde konuşma ve dinleme
  - 5.1. Konuşma çeşitleri (açıklayıcı. Bilgilendirici, eleştirici ve savunucu)
  - 5.2. Konuşmayı oluşturan etmenler
  - 5.3. Konuşmada önemli noktalar
  - 5.4. Dinlemenin önemi

ÜNİTE XXII : DİN HİZMETLERİNDE REHBERLİK VE DİNİ DANIŞMANLIK (6 Saat)

1. Rehberlik ve dinî danışmanlık kavramları
2. Din hizmetlerinde rehberlik ve dinî danışmanlığın önem ve gerekliliği
3. Din hizmetlerinde rehberlik ve dinî danışmanlık alanları
4. Psikolojik yardım meslekleri ve dinî danışmada din görevlisinin rolü
5. Rehberlik ve dinî danışmada din görevlisinin dikkat edeceği ilkeler
6. Rehberlik ve dinî danışmada kullanılan yöntem ve teknikler
7. Din görevlisinin liderliği
  - 7.1. Alanında Yetkin olmak
  - 7.2. Bakış açısı geliştirmek
  - 7.3. Soğukkanlı olmak
  - 7.4. Güven vermek
  - 7.5. Farklılıklara önem vermek

ÖZEL GÖREV YETERLİLİKLERİ BECERİSİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER

ÜNİTE XXIII : İMAMLIK VE MÜEZZİNLİK BECERİSİ (8 Saat)

1. Namaz kıldırma
2. Müezzinlik yapma
3. Cenaze ile ilgili görevleri yapma
4. Yapılması mutad olan duaları (nişan, nikah, hatim, yemek, yağmur, açılış, karşılama, uğurlama vb.) Türkçeleriyle birlikte yapma
5. Kur'an ve dinî bilgileri öğretme

ÜNİTE XXIV : KUR'AN OKUMA BECERİSİ (10 Saat)

1. Cemaat önünde Tecvid üzere yüzünden Kur'an okuma
2. Cemaat önünde Ezbere Tecvitle Kur'an okuma (Mihrabiyeler)
3. Yasin, Fetih, Hucurat, Nebe, Mülk, Rahman ile Duha suresinden Nas suresine kadar ezbere okuma.

ÜNİTE XXV : HUTBE VE VAAZ HAZIRLAMA VE SUNMA BECERİSİ (10 Saat)

1. Hutbe hazırlama
2. Hutbeyi sunma
3. Hutbeyi değerlendirme
4. Vaaz hazırlama
5. Vaazı sunma
6. Vaazı değerlendirme

Vaizler

B. VAİZLERİN ÖZEL YETERLİKLERİ

Vaiz, üç boyutlu temel yeterliklere ilave olarak;

1. Vaizliğin tarihî gelişimini bilir.
2. Vaizlerin sık kullandıkları eserleri olumlu ve olumsuz yönleriyle tanır.
3. Vaaz hazırlama ve sunma yöntem ve tekniklerini uygular.
4. Kur'an'da ve muteber hadis kaynaklarındaki mesel ve hikâyeleri vaazlarında etkin kullanır.
5. Dinin temel kaynaklarını (Kur'an ve Sünnet) vaazlarında etkin kullanır.
6. Ayet ve hadisleri vaaz konusuna uygun olarak yorumlar.
7. Vaazlarında güvenilir tarihi bilgileri kullanır.
8. Vaazlarında din alanındaki temel problemleri toplumun ihtiyaçlarına göre işler.
9. Vaazlarında görev bölgesinin örf ve adetlerini dikkate alır.
10. Hedef kitlenin ilgi, ihtiyaç ve seviyesini tespit eder.
11. Vaaz hazırlarken konusuyla ilgili bilimsel veri ve dokümanlardan da yararlanır.
12. Vaazın etkinliğini değerlendirir.
13. Ceza evi, hastane vb. yerlerdeki görevinin gerektirdiği bilgi birikimine sahip olur.
14. Müftüye vekalet konusunda gerekli bilgi ve donanıma sahip olur.

VAİZLER İÇİN GENEL HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI HAFTALIK DERS DAĞILIMI

Temel Alan Bilgisi (2 hafta)

1. Hafta(28 saat)

Kuran yorumu ve Tefsir- 14 saat (I.,II.,III. Üniteler)

Fıkıh Bilgisi- 10 saat (VII.,VIII.,IX. Üniteler)

Din Hizmetleri Açısından Diğer Dinler- 4 saat (XIV.Ünite)

2. Hafta(28 saat)

Hadis Bilgisi ve Hz. Peygamberin Hayatı- 16 saat (IV.,V.,VI.,XIII. Üniteler)

İnanç Esasları, Akaid ve Kelam- 6 saat (X., XI. Üniteler)

Ahlaki Yeniden Düşünmek- 6 saat (XII. Ünite)

Genel Kültür ve Eğitim Öğretme Yeterlilikleri Bilgisi(1 hafta)

3. Hafta(28 saat)

Din ve Kültür 4 saat (XV. Ünite)

Din Hizmetleri ve Din Görevliliği- 2 saat (XVI. Ünite)

Yaygın Din Eğitimi- 4 saat (XVII. Ünite)

Din Hizmetlerinde Hitabet ve Türleri – 8 saat (XVIII. Ünite)

Din Hizmetlerinde etkili iletişim- 6 saat (XIX.Ünite)

Din Hizmetlerinde Rehberlik ve Dini danışmanlık- 4 saat (XX. Ünite)

Özel Görev Yeterlilikleri Bilgisi(1 hafta)

4 Hafta(28 saat)

Vaaz hazırlama ve sunma becerisi- 22 saat (XXI.Ünite)

Kuran'ı anlama ve anlatma becerisi- 6 saat (XXII.Ünite)

TEMEL ALAN BİLGİSİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER

ÜNİTE I : KUR'AN KIRAATI'NI YENİDEN DÜŞÜNMEK (2 Saat)

1. Niçin Kur'an okuruz?
2. Kur'an Kiraatı'nın tarihi anlamı ve gelişimi
3. Kur'an Kiraatı'nın bireysel anlamı
4. Kur'an Kiraatı'nın psikolojik ve sosyal yönleri

ÜNİTE II : KUR'AN MUHTEVASI (6 Saat)

1. Kur'an nasıl bir kitaptır?
2. Kur'an'ın içeriği
  - 2.1. Allah
  - 2.2. İnsan ve diğer varlıklar
  - 2.3. Bilgi
  - 2.4. Hz. Peygamber ve Peygamberler
  - 2.5. Dua ve ibadet

- 2.6. Tarih ve kıssalar
- 2.7. Bilimsel içerikli ayetler
- 2.8. Toplum ve insan ilişkileri
- 2.9. Ahlâk ve değerler
- 2.10. Dünya ve Ahiret

ÜNİTE III : KUR'AN ÇEVİRİLERİ VE KUR'AN'IN YORUMLANMASI (6 Saat)

1. Meallerden yararlanma usulü
2. İslâm kültüründe Kur'an'ın çevirisi ve yorumu
3. Kur'an'da anlatım biçimleri
4. Türkçe meal ve tefsirlerden örnek metinler
  - 4.1. Hasan Basri Çantay meâli
  - 4.2. Diyanet meâli
  - 4.3. Elmalılı tefsiri
  - 4.4. Kur'an Yolu tefsiri
  - 4.5. Diğer meâl ve tefsirlerden örnekler

ÜNİTE IV : HADİS'İN AKTÜEL DEĞERİ (2 Saat)

1. Hadis ve sünnet nedir?
2. Hadis'in Müslümanlar için taşıdığı değer
3. Hadis'in tarihi önemi
4. Hadis'in kültürel önemi
5. Hadis kaynaklarının güncel değeri

ÜNİTE V : MUHTEVALARINA GÖRE HADİSLER (6 Saat)

1. Hadislerin muhtevalarına göre ayrıştırılması
  - 1.1. Allah
  - 1.2. İnsan ve diğer varlıklar
  - 1.3. Bilgi
  - 1.4. İman
  - 1.5. İbadetler
  - 1.6. Ahlâk
  - 1.7. Toplumsal hayat ve insan ilişkileri
  - 1.8. Tarihi rivayetler
  - 1.9. Bilimsel içerikli rivayetler
  - 1.10. Kadınlarla ilgili rivayetler
  - 1.11. Gündelik hayatla ilgili rivayetler
  - 1.12. Kissa ve meseller

ÜNİTE VI : HADİS ÇEVİRİLERİ VE HADİSLERİ YORUMLAMA (4 Saat)

1. Hadis metinlerini çevirme ve yorumlama usulü
  - 1.1. Kissa, mesel ve sembolik anlatımların simgesel yorumu
  - 1.2. Hadislerin Kur'an, tarih ve bedii gerçeklikler ve tecrübe dikkate alınarak yorumlanması
  - 1.3. Hadislerin İslâm'ın temel esasları çerçevesinde yorumlanması
2. Türkçe hadis kaynaklarından örnek metinler ve değerlendirilmesi
  - 2.1. Tecrid-i Sarih çevirisi
  - 2.2. Sahih-i Müslim çevirisi
  - 2.3. Rûdâni: Büyük Hadis Külliyyatı
  - 2.4. Riyazu's-salihin çeviri ve şerhi
  - 2.5. Diğer çevirilerden örnekler

ÜNİTE VII : FIKH'İ YENİDEN DÜŞÜNMEK (2 Saat)

1. Fıkıh nedir?
2. Fıkıh'ın Müslümanlar için taşıdığı değer
3. Fıkıh'ın tarihi ve kültürel önemi
4. İslâm düşüncesinin kurucu disiplini olarak fıkıh
5. Fıkıh kaynaklarının güncel değeri

ÜNİTE VIII : FIKH'İN TEMEL KAVRAM VE KAYNAKLARI (2 Saat)

1. Temel fıkıh kavramları
  - 1.1. Usul kavramları
  - 1.2. Emir, nehiy, hüküm, delil, nazar, istinbat, hakim, müctehid, müfti, ictihad, taklid
  - 1.3. Kitap, sünnet, icma, kıyas, istihsan, maslahat
2. Efal-i mükellefinle ilgili kavramlar (*Farz, Vacib, Sünnet, Müstehab, Mubah, Mekruh, Haram*)
3. Fıkıh kaynakları
4. İlmihaller

ÜNİTE IX : FIKİH KAYNAKLARINDAN YARARLANMA (6 Saat)

1. Fıkıh Kaynaklarından yararlanma usulleri
2. Fıkıh Kaynaklarındaki temel konuların tahlili
  - 2.1. Temizlik
  - 2.2. Abdest ve Gusul
  - 2.3. Namaz (Farz, vacib, nafil, mukim ve sefer namazları, cemaat namazları, Cuma, bayram ve cenaze namazları)
  - 2.4. Oruc
  - 2.5. Zekat-sadaka
  - 2.6. Hac
  - 2.7. Kurban ve adak/yemin
  - 2.8. Akidler
3. Güncel dinî meseleler

ÜNİTE X : AKAİD VE KELAM'I YENİDEN DÜŞÜNMEK (2 Saat)

1. İslâm inanç esasları nelerdir?
2. Akaid ve Kelam'ın tarihi ve kültürel önemi, Müslümanlar için taşıdığı değer
3. İslâm düşüncesinin koruyucu disiplini olarak Kelam
4. İslâm düşüncesinde ortaya çıkan inanç ekolleri
5. Kelam ve Akaid kaynaklarının güncel değeri

ÜNİTE XI : İNANÇ ESASLARI, BİREYSEL VE TOPLUMSAL BOYUTU (4 Saat)

1. İman'ın mahiyeti
2. İslâm İnanç Esasları
  - 2.1. Allah'a iman (Tevhid)
  - 2.2. Meleklerle iman
  - 2.3. Kitaplara iman
  - 2.4. Peygamberlere iman
  - 2.5. Ahiret'e iman
  - 2.6. Kadere iman
3. İman'ın bireysel boyutu
4. İman'ın toplumsal boyutu

ÜNİTE XII : AHLÂK'I YENİDEN DÜŞÜNMEK (6 Saat)

1. Ahlâk nedir?
2. Ahlâk'ın kaynağı
3. Ahlâk Din ilişkisi
4. Ahlâk-iman ilişkisi
5. Ahlâk-ibadet ilişkisi
6. Müslüman ahlâkının nitelikleri
7. İslâm düşüncesinin irfan disiplini olarak ahlâk
8. İslâm ahlâkına ilişkin eserler
9. Ahlâk eserlerinin güncel değeri

ÜNİTE XIII : HZ.PEYGAMBER'İN HAYATINI YENİDEN DÜŞÜNMEK (4 Saat)

1. Hz.Peygamber'in Müslümanlar ve insanlık için anlamı nedir?
2. Hz.Peygamber'in Müslümanlar için örnek olması ne manaya gelir?
3. Hz.Peygamberi yanlış anlamamanın yol açacağı sakıncalar
4. Hz.Peygamberin hayatı ve kişiliğine dair yazılan eserleri nasıl anlamalıyız?
5. Hz.Peygamber için yazılan edebî eserleri nasıl anlamalıyız? (Naat, Mevlid ve Mi'racyeler)

ÜNİTE XIV : DİN HİZMETLERİ AÇISINDAN DİĞER DİNLER (4 Saat)

1. Diğer dinleri öğrenmenin Din Hizmetleri açısından önemi
2. Günümüzdeki Dinî coğrafya
3. Yahudilik (gelişimi ve temel özellikleri)
4. Hıristiyanlık (gelişimi ve temel özellikleri)
5. Hinduizm (Karma ve Tenasüh, Yoga ve Meditasyon, Kutsal İnek Kültü)
6. Budizm (Dünya görüşü, Reenkarnasyon, Yoga ve Meditasyon, Nirvana)
7. Türkiye'deki diğer din mensupları (Yahudiler, Ermeniler, Süryaniler, Rumlar vb.)

GENEL KÜLTÜR VE EĞİTME-ÖĞRETME YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER

ÜNİTE XV : DİN VE KÜLTÜR (4 Saat)

1. Din, kültür ilişkisi
2. Din ve din anlayışları
  - 2.1. Din anlayışlarındaki farklılıkların sebepleri

2.2. Din anlayışından kaynaklanan farklı oluşumlar

2.2.1. Tarih içindeki oluşumlar

2.2.2. Günümüzdeki oluşumlar

ÜNİTE XVI : DİN HİZMETLERİ VE DİN GÖREVLİLİĞİ (2 Saat)

1. Din hizmeti ve din görevliliği kavramları
2. Din görevliliği rolünün gerektirdiği kişisel ve sosyal özellikler
3. Din hizmeti açısından hedef kitleyi tanıma ve önemi
4. Din hizmetlerini zorlaştıran ve engelleyen sorunlar

ÜNİTE XVII : YAYGIN DİN EĞİTİMİ (4 Saat)

1. Yaygın din eğitiminin anlamı
2. Yaygın din eğitimi faaliyet ve alanları
3. Yaygın din eğitiminde hedef kitle ve yetişkinler din eğitimi
  - 3.1. Yetişkin insan ve öğrenme gücü
  - 3.2. Yetişkin davranışları
4. Yaygın din eğitiminde ilke ve yöntemler
5. Yaygın din eğitiminde planlama ve değerlendirme
6. Yaygın din eğitiminde teknoloji kullanımı

ÜNİTE XVIII : DİN HİZMETLERİNDE HİTABET VE TÜRLERİ (8 Saat)

1. Hitabet ve dinî hitabet kavramı
2. Dinî hitabet türleri
  - 2.1. Cami içi dinî hitabet
    - 2.1.1. Hutbe
      - 2.1.1.1. Tanımı, yer ve zamanı
      - 2.1.1.2. Duaları
      - 2.1.1.3. Hazırlanması
      - 2.1.1.4. Sunumu
      - 2.1.1.5. Değerlendirmesi
    - 2.1.2. Vaaz
      - 2.1.2.1. Tanımı, yer ve zamanı
      - 2.1.2.2. Duaları
      - 2.1.2.3. Hazırlanması
      - 2.1.2.4. Sunumu
      - 2.1.2.5. Değerlendirmesi
  - 2.2. Cami dışı dinî hitabet

ÜNİTE XIX : DİN HİZMETLERİNDE ETKİLİ İLETİŞİM (6 Saat)

1. İletişim kavramı ve din hizmetlerinde iletişimin önemi
2. İletişim türleri
3. Din hizmetlerinde iletişim engelleri
  - 3.1. Aşırı genelleme (mesaj ve fikir bazında)
  - 3.2. Kutuplaştırma
  - 3.3. Kişiselleştirme
  - 3.4. Mutlakçılık (-meli, -malı konuşma)
  - 3.5. Değiştirme gayreti (istek dışı-her şeyi değiştirme, baskı vb.)
  - 3.6. Keşkecilik
  - 3.7. Toptancılık (bütün olay ve bireyleri aynı görme)
  - 3.8. Önyargı
4. Din hizmetlerinde iletişim dilinin önemi
5. Din hizmetlerinde konuşma ve dinleme
  - 5.1. Konuşma çeşitleri (açıklayıcı, Bilgilendirici, eleştirici ve savunucu)
  - 5.2. Konuşmayı oluşturan etmenler
  - 5.3. Konuşmada önemli noktalar
  - 5.4. Dinlemenin önemi

ÜNİTE XX : DİN HİZMETLERİNDE REHBERLİK VE DİNİ DANIŞMANLIK (4 Saat)

1. Rehberlik ve dinî danışmanlık kavramları
2. Din hizmetlerinde rehberlik ve dinî danışmanlığın önem ve gerekliliği
3. Din hizmetlerinde rehberlik ve dinî danışmanlık alanları
4. Psikolojik yardım meslekleri ve dinî danışmada din görevlisinin rolü
5. Rehberlik ve dinî danışmada din görevlisinin dikkat edeceği ilkeler
6. Rehberlik ve dinî danışmada kullanılan yöntem ve teknikler
7. Din görevlisinin liderliği
  - 7.1. Alanında Yetkin olmak
  - 7.2. Bakış açısı geliştirmek

- 7.3. Soğukkanlı olmak
- 7.4. Güven vermek
- 7.5. Farklılıklara önem vermek

ÖZEL GÖREV YETERLİKLERİ BECERİSİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER

ÜNİTE XXI : VAAZ HAZIRLAMA VE SUNMA BECERİSİ (22 Saat)

1. Vaaz hazırlama
2. Vaazı sunma
3. Vaazı değerlendirme

ÜNİTE XXII : KUR'AN'I ANLAMA VE ANLATMA BECERİSİ (6 Saat)

1. Okuduğu ayetlerin meâllerini cemaate sunma
2. Okuduğu ayetlerin tefsir ve yorumunu cemaate anlatma
3. Okuduğu ayetlerdeki mesajları sosyal hayatla ilişkilendirme

Kur'an Kursu Öğreticileri

C. KUR'AN KURSU ÖĞRETİCİLERİNİN ÖZEL YETERLİKLERİ

Kur'an Kursu öğreticisi, üç boyutlu temel Yeterliklere ilave olarak;

1. İman, ibadet ve ahlâk esaslarını açıklar.
2. Yüzünden ve ezbere Kur'an öğretim tekniklerini bilir ve uygular.
3. Belli başlı tecvit kurallarını örnekleriyle açıklar ve uygular.
4. Kur'an okumada öğrencinin yaptığı yanlışlıkları tespit eder.
5. Bazı sûre (Yâsin, Mülk, Hucurat, Fetih, Rahman, Nebe sûreleriyle Duhâ sûresinden Nâs sûresine kadar) ve duaları ezbere okur.
6. Öğrencilerin psikolojik, sosyal, dinî ve ahlâkî gelişim özelliklerini tanır.
7. Konuya uygun öğretim yöntem ve tekniklerini seçer ve uygular.
8. Öğretim programına uygun araç-gereç ve materyalleri hazırlar.
9. Öğretim amaçlarına uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını belirler.
10. Günlük, ünite yıllık ders plânları yapar.
11. Öğrencileri derse güdüler.
12. Öğrencilerin bağımsız düşünme becerilerini geliştirir.
13. Öğrencileri bir sonraki derse hazırlar.
14. Öğrencilere rehberlik yaparak olumlu davranmaya yönlendirir.

KURAN KURSU ÖĞRETİCİLERİ İÇİN GENEL HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI HAFTALIK DERS DAĞILIMI

Temel Alan Bilgisi(2 hafta)

1. Hafta(28 saat)

Kuran yorumu ve Tefsir- 10 saat (I.,III.,IV. Üniteler)

Fıkıh Bilgisi- 12 saat (VIII.,IX.,X. Üniteler)

Yüzünden ve ezbere Kuran okuma- 6 saat (II. Ünite)

2. Hafta(28 saat)

Hadis Bilgisi ve Hz. Peygamberin Hayatı- 14 saat (V.,VI.,VII.,XIV. Üniteler)

İnanç esasları, Akaid ve Kelam- 6 saat (XI.,XII. Üniteler)

Ahlakı Yeniden Düşünmek- 4 saat (XIII. Ünite)

Diğer Dinler- 4 saat (XV.Ünite)

Genel Kültür ve Eğitim Öğretme Yeterlilikleri Bilgisi(1 hafta)

1. Hafta(28 saat)

Din ve Kültür- 4 saat (XVI. Ünite)

Yaygın Din Eğitimi- 6 saat (XVII. Ünite)

Kuran öğretimi- 8 saat (XVIII. Ünite)

Din Hizmetlerinde Hitabet- 2 saat XIX. Ünite)

Din Hizmetlerinde etkili iletişim- 4 saat (XX. Ünite)

Din Hizmetlerinde Rehberlik ve Dini danışmanlık- 4 saat (XXI. Ünite)

Özel Görev Yeterlilikleri Bilgisi(1 hafta)

1 Hafta(28 saat)

Kuran okuma becerisi- 8 saat (XXII. Ünite)

Kuran öğretme becerisi- 10 saat (XXIII. Ünite)

Dini Bilgiler öğretme becerisi- 10 saat (XXIV. Ünite)

TEMEL ALAN BİLGİSİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER

ÜNİTE I : KUR'AN KIRAATI'NI YENİDEN DÜŞÜNMEK (2 Saat)

1. Niçin Kur'an okuruz?
2. Kur'an Kıraatı'nın tarihi anlamı ve gelişimi
3. Kur'an Kıraatı'nın bireysel anlamı
4. Kur'an Kıraatı'nın psikolojik ve sosyal yönleri

ÜNİTE II : YÜZÜNDEN VE EZBERE KUR'AN OKUMA (6 Saat)

1. İnsan sesinin eğitimi
2. Kıraat ilmi ve mahiyeti
3. Tecvid kâideleri
4. Kur'an okuma teknikleri (tertil, tahkik, hadr, tedvir)

5. Uygulama (örnek metinler okuma ve bir okuyucu modelleme)
6. Yâsin, Mülk, Fetih, Hucurat, Rahman, Nebe, Duhâ'dan Nâs'a Kadar olan sûreler ile namaz dualarını; mihrâbiyelerden (Bakara Sûresinin 1-5, 255 ve son iki ayeti, Haşr Sûresinin son üç ayeti, vb.) çeşitli törenlere uygun aşr-ı şerifleri ezbere okuma.
7. Kur'an okuma adabı

ÜNİTE III : KUR'AN MUHTEVASI (4 Saat)

1. Kur'an nasıl bir kitaptır?
2. Kur'an'ın içeriği
  - 2.1. Allah
  - 2.2. İnsan ve diğer varlıklar
  - 2.3. Bilgi
  - 2.4. Hz. Peygamber ve Peygamberler
  - 2.5. Dua ve ibadet
  - 2.6. Tarih ve kıssalar
  - 2.7. Bilimsel içerikli ayetler
  - 2.8. Toplum ve insan ilişkileri
  - 2.9. Ahlâk ve değerler
  - 2.10. Dünya ve Ahiret

ÜNİTE IV : KUR'AN ÇEVİRİLERİ VE KUR'AN'IN YORUMLANMASI (4 Saat)

1. Meallerden yararlanma usulü
2. İslam kültüründe Kur'an'ın çevirisi ve yorumu
3. Kur'an'da anlatım biçimleri
4. Türkçe meal ve tefsirlerden örnek metinler

ÜNİTE V : HADİS'İN AKTÜEL DEĞERİ (2 Saat)

1. Hadis ve sünnet nedir?
2. Hadis'in Müslümanlar için taşıdığı değer
3. Hadis'in tarihi önemi
4. Hadis'in kültürel önemi
5. Hadis kaynaklarının güncel değeri

ÜNİTE VI : MUHTEVALARINA GÖRE HADİSLER (4 Saat)

1. Hadislerin muhtevalarına göre ayrıştırılması
  - 1.1. Allah
  - 1.2. İnsan ve diğer varlıklar
  - 1.3. Bilgi
  - 1.4. İman
  - 1.5. İbadetler
  - 1.6. Ahlâk
  - 1.7. Toplumsal hayat ve insan ilişkileri
  - 1.8. Tarihi rivayetler
  - 1.9. Bilimsel içerikli rivayetler
  - 1.10. Kadınlarla ilgili rivayetler
  - 1.11. Gündelik hayatla ilgili rivayetler
  - 1.12. Kıssa ve meseller

ÜNİTE VII : HADİS ÇEVİRİLERİ VE HADİSLERİ YORUMLAMA (4 Saat)

1. Hadis metinlerini çevirme ve yorumlama usulü
  - 1.1. Kıssa, mesel ve sembolik anlatımların simgesel yorumu
  - 1.2. Hadislerin Kur'an, tarih ve bedii gerçeklikler ve tecrübe dikkate alınarak yorumlanması
  - 1.3. Hadislerin İslamın temel esasları çerçevesinde yorumlanması
2. Türkçe hadis kaynaklarından örnek metinler ve değerlendirilmesi

ÜNİTE VIII : FIKH'İ YENİDEN DÜŞÜNMEK (2 Saat)

1. Fıkıh nedir?
2. Fıkıh'ın Müslümanlar için taşıdığı değer
3. Fıkıh'ın tarihi ve kültürel önemi
4. İslam düşüncesinin kurucu disiplini olarak fıkıh
5. Fıkıh kaynaklarının güncel değeri

ÜNİTE IX : FIKH'İN TEMEL KAVRAM VE KAYNAKLARI (4 Saat)

1. Temel fıkıh kavramları
  - 1.1. Usul kavramları
  - 1.2. Emir, nehiy, hüküm, delil, nazar, istinbat, hakim, müctehid, müfti, icthad, taklid
  - 1.3. Kitap, sünnet, icma, kıyas, istihsan, maslahat

2. Efal-i mükellefinle ilgili kavramlar (*Farz, Vacib, Sünnet, Müstehab, Mubah, Mekruh, Haram*)
3. Fıkıh kaynakları
4. İlimihaller

ÜNİTE X : İLMİHALLERDEN YARARLANMA (6 Saat)

1. İlimihallerden yararlanma usulleri
2. İlimihallerdeki temel konuların tahlili
  - 2.1. Temizlik
  - 2.2. Abdest ve Gusül
  - 2.3. Namaz (Farz, vacib, nafil, mukim ve sefer namazları, cemaat namazları, Cuma, bayram ve cenaze namazları)
  - 2.4. Oruc
  - 2.5. Zekat-sadaka
  - 2.6. Hac
  - 2.7. Kurban ve adak/yemin
  - 2.8. Akidler
3. Güncel dinî meseleler

ÜNİTE XI : AKAİD VE KELAM'I YENİDEN DÜŞÜNMEK (2 Saat)

1. İslam inanç esasları nelerdir?
2. Akaid ve Kelam'ın tarihi ve kültürel önemi, Müslümanlar için taşıdığı değer
3. İslam düşüncesinin koruyucu disiplini olarak Kelam
4. İslam düşüncesinde ortaya çıkan inanç ekolleri
5. Kelam ve Akaid kaynaklarının güncel değeri

ÜNİTE XII : İNANÇ ESASLARI, BİREYSEL VE TOPLUMSAL BOYUTU (4 Saat)

1. İman'ın mahiyeti
2. İslam İnanç Esasları
  - 2.1. Allah'a iman (Tevhid)
  - 2.2. Meleklerle iman
  - 2.3. Kitaplara iman
  - 2.4. Peygamberlere iman
  - 2.5. Ahiret'e iman
  - 2.6. Kadere iman
3. İman'ın bireysel boyutu
4. İman'ın toplumsal boyutu

ÜNİTE XIII : AHLÂK'I YENİDEN DÜŞÜNMEK (4 Saat)

1. Ahlâk nedir?
2. Ahlâk'ın kaynağı
3. Ahlâk Din ilişkisi
4. Ahlâk-iman ilişkisi
5. Ahlâk-ibadet ilişkisi
6. Müslüman ahlâkının nitelikleri
7. İslam düşüncesinin irfan disiplini olarak ahlâk
8. İslam ahlâkına ilişkin eserler
9. Ahlâk eserlerinin güncel değeri

ÜNİTE XIV : HZ.PEYGAMBER'İN HAYATINI YENİDEN DÜŞÜNMEK (4 Saat)

1. Hz.Peygamber'in Müslümanlar ve insanlık için anlamı nedir?
2. Hz.Peygamber'in Müslümanlar için örnek olması ne manaya gelir?
3. Hz.Peygamberi yanlış anlamamanın yol açacağı sakıncalar
4. Hz.Peygamberin hayatı ve kişiliğine dair yazılan eserleri nasıl anlamalıyız?
5. Hz.Peygamber için yazılan edebî eserleri nasıl anlamalıyız? (Naat, Mevlid ve Mi'racyeler)

ÜNİTE XV : DİĞER DİNLER (4 Saat)

1. Günümüzdeki Dinî coğrafya
2. Yahudilik (gelişimi ve temel özellikleri)
3. Hıristiyanlık (gelişimi ve temel özellikleri)
4. Hinduizm (Karma ve Tenasüh, Yoga ve Meditasyon, Kutsal İnek Kültü)
5. Budizm (Dünya görüşü, Reenkarnasyon, Yoga ve Meditasyon, Nirvana)
6. Türkiye'deki diğer din mensupları (Yahudiler, Ermeniler, Süryaniler, Rumlar vb.)

GENEL KÜLTÜR VE EĞİTME-ÖĞRETME YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER

ÜNİTE XVI : DİN VE KÜLTÜR (4 Saat)

1. Din, kültür ilişkisi
2. Din ve din anlayışları
  - 2.1. Din anlayışlarındaki farklılıkların sebepleri
  - 2.2. Din anlayışından kaynaklanan farklı oluşumlar
    - 2.2.1. Tarih içindeki oluşumlar
    - 2.2.2. Günümüzdeki oluşumlar

ÜNİTE XVII : YAYGIN DİN EĞİTİMİ (6 Saat)

1. Yaygın din eğitiminin anlamı
2. Yaygın din eğitimi faaliyet ve alanları
3. Yaygın din eğitiminde hedef kitle ve yetişkinler din eğitimi
  - 3.1. Yetişkin insan ve öğrenme gücü
  - 3.2. Yetişkin davranışları
4. Yaygın din eğitiminde ilke ve yöntemler
5. Yaygın din eğitiminde planlama ve değerlendirme
6. Yaygın din eğitiminde teknoloji kullanımı

ÜNİTE XVIII : KUR'AN ÖĞRETİMİ (8 Saat)

1. Kur'an öğretiminin mahiyeti
2. Kur'an öğretiminde karşılaşılan sorunlar
3. Kur'an öğretiminde dikkat edilmesi gereken ilkeler
4. Yüzünden Kur'an okuma öğretimi teknikleri
  - 4.1. Küçük adımlar tekniği
  - 4.2. Kelime öbekleri tekniği
  - 4.3. Bir okuyucuyu modelleme
  - 4.4. Metin gruplarını tekrarlama
  - 4.5. Dönüşümlü günlük çalışmalar
  - 4.6. Plânlı grup çalışmaları
  - 4.7. Düzey geliştirme çalışmaları
5. Kur'an'ı ezberleme teknikleri
6. Kur'an öğretiminde teknoloji kullanımı
7. Kur'an meâli öğretiminde ilkeler

ÜNİTE XIX : DİN HİZMETLERİNDE HİTABET(2 Saat)

1. Hitabet ve dinî hitabet kavramı
2. Dinî hitabet türleri
3. Bir dinî hitabet türü olarak vaaz
  - 3.1. Hazırlanması
  - 3.2. Sunumu
  - 3.3. Değerlendirmesi

ÜNİTE XX : DİN HİZMETLERİNDE ETKİLİ İLETİŞİM (4 Saat)

1. İletişim kavramı ve din hizmetlerinde iletişimin önemi
2. İletişim türleri
3. Din hizmetlerinde iletişim engelleri
  - 3.1. Aşırı genelleme (mesaj ve fikir bazında)
  - 3.2. Kutuplaştırma
  - 3.3. Kişiselleştirme
  - 3.4. Mutlakçılık (-meli, -malı konuşma)
  - 3.5. Değiştirme gayreti (istek dışı-her şeyi değiştirme, baskı vb.)
  - 3.6. Keşkecilik
  - 3.7. Toptancılık (bütün olay ve bireyleri aynı görme)
  - 3.8. Önyargı
4. Din hizmetlerinde iletişim dilinin önemi
5. Din hizmetlerinde konuşma ve dinleme
  - 5.1. Konuşma çeşitleri (açıklayıcı, Bilgilendirici, eleştirici ve savunucu)
  - 5.2. Konuşmayı oluşturan etmenler
  - 5.3. Konuşmada önemli noktalar
  - 5.4. Dinlemenin önemi

ÜNİTE XXI : DİN HİZMETLERİNDE REHBERLİK VE DİNİ DANIŞMANLIK (4 Saat)

1. Rehberlik ve dinî danışmanlık kavramları
2. Din hizmetlerinde rehberlik ve dinî danışmanlığın önem ve gerekliliği
3. Din hizmetlerinde rehberlik ve dinî danışmanlık alanları

4. Psikolojik yardım meslekleri ve dinî danışmada din görevlisinin rolü
5. Rehberlik ve dinî danışmada din görevlisinin dikkat edeceği ilkeler
6. Rehberlik ve dinî danışmada kullanılan yöntem ve teknikler
7. Din görevlisinin liderliği
  - 7.1 Alanında Yetkin olmak
  - 7.2 Bakış açısı geliştirmek
  - 7.3 Soğukkanlı olmak
  - 7.4 Güven vermek
  - 7.5 Farklılıklara önem vermek

ÖZEL GÖREV YETERLİKLERİ BECERİSİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER

ÜNİTE XXII : KUR'AN OKUMA BECERİSİ (8 Saat)

1. Tecvid üzere yüzünden Kur'an okuma
2. Ezbere tecvitle Kur'an okuma
3. Yâsin, Fetih, Hucurat, Nebe, Mülk, Rahman ile Duhâ sûresinden Nâs sûresine kadar ezbere okuma.

ÜNİTE XXIII : KUR'AN'I ÖĞRETME BECERİSİ (10 Saat)

1. Kur'an'ı yüzünden öğretme tekniklerini uygulama
2. Kur'an'ı ezberden öğretme tekniklerini uygulama
3. Öğrencileri Kur'an meâlinden yararlandırma

ÜNİTE XXIV : DİNİ BİLGİLER ÖĞRETME BECERİSİ (10 Saat)

1. Yıllık ve günlük ders plânı yapma
2. Öğretim materyalleri hazırlama
3. Öğretme ve öğrenme sürecini yönetme
4. Öğretim yöntemlerini uygulama
5. Mikro öğretim uygulamaları
6. Öğretimi değerlendirme

Din Hizmetleri Uzmanları

D. DİN HİZMETLERİ UZMANLARININ ÖZEL YETERLİKLERİ

Din hizmetleri uzmanı, üç boyutlu temel yeterliklere ilave olarak;

1. Yedme tekniklerini etkili kullanır.
2. Problem tanıma tekniklerini uygular.
3. Güncel dinî-ahlâki problemlerin çözümünde bireysel-psikolojik yardım ve danışmanlık yapar.
4. Gerektiğinde vaaz, konferans ve seminer hazırlayıp sunar.

DİN HİZMETELERİ UZMANLARI İÇİN GENEL HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI HAFTALIK DERS DAĞILIMI

Temel Alan Bilgisi (2 hafta)

1. Hafta(28 saat)

Kuran yorumu ve Tefsir- 14 saat (I, II., III. Üniteler)

Hadis Bilgisi ve HZ. Peygamberin Hayatı 14 saat (IV, V.,VI, XIII. Üniteler)

2. Hafta(28 saat)

İnanç esasları, Akaid ve Kelam - 6 saat (X., XI. Üniteler)

Fıkıh Bilgisi- 14 saat (VII.,VIII. , IX. Üniteler)

Din Hizmetleri Açısından Diğer Dinler- 4 saat (XIV. Ünite)

Ahlak- 4 saat (XII. Ünite)

Genel Kültür ve Eğitim Öğretme Yeterlilikleri Bilgisi(1 hafta)

3. Hafta(28 saat)

Din ve Kültür 2 saat (XV. Ünite)

Yaygın Din Eğitimi- 4 saat (XVI. Ünite)

Din Hizmetlerinde Hitabet ve Türleri – 4 saat (XVII. Ünite)

Din Hizmetlerinde etkili iletişim- 6 saat (XVIII. Ünite)

Din Hizmetlerinde Sorun Çözme – 4 saat (XIX. Ünite)

Din Hizmetlerinde Rehberlik ve Dini danışmanlık- 8 saat (XX. Ünite)

Özel Görev Yeterlilikleri Bilgisi(1 hafta)

4. Hafta(28 saat)

Dini Danışma Sürecini etkin uyg. Bilgi ve becerisi- 8 saat (XXI. Ünite)

Dini danışmada Yedme tek. Uygulama Becerisi- 12 saat (XXII. Ünite)

Vaaz kon. Ve sem. Sunma becerisi – 8 saat (XXIII.Ünite)

TEMEL ALAN YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER

ÜNİTE I : KUR'AN KIRAATI'NI YENİDEN DÜŞÜNMEK (2 Saat)

1. Niçin Kur'an okuruz?
2. Kur'an Kıraatı'nın tarihi anlamı ve gelişimi
3. Kur'an Kıraatı'nın bireysel anlamı
4. Kur'an Kıraatı'nın psikolojik ve sosyal yönleri

ÜNİTE II : KUR'AN MUHTEVASI (6 Saat)

1. Kur'an nasıl bir kitaptır?
2. Kur'an'ın içeriği
  - 2.1. Allah
  - 2.2. İnsan ve diğer varlıklar
  - 2.3. Bilgi
  - 2.4. Hz. Peygamber ve Peygamberler
  - 2.5. Dua ve ibadet
  - 2.6. Tarih ve kıssalar
  - 2.7. Bilimsel içerikli ayetler
  - 2.8. Toplum ve insan ilişkileri
  - 2.9. Ahlâk ve değerler
  - 2.10. Dünya ve Ahiret

ÜNİTE III : KUR'AN ÇEVİRİLERİ VE KUR'AN'IN YORUMLANMASI (6 Saat)

1. Meallerden yararlanma usulü
2. İslam kültüründe Kur'an'ın çevirisi ve yorumu
3. Kur'an'da anlatım biçimleri
4. Türkçe meal ve tefsirlerden örnek metinler
  - 4.1. Hasan Basri Çantay meâli
  - 4.2. Diyanet meâli
  - 4.3. Elmalılı tefsiri
  - 4.4. Kur'an Yolu tefsiri
  - 4.5. Diğer meâl ve tefsirlerden örnekler

ÜNİTE IV : HADİS'İN AKTÜEL DEĞERİ (2 Saat)

1. Hadis ve sünnet nedir?
2. Hadis'in Müslümanlar için taşıdığı değer
3. Hadis'in tarihi önemi
4. Hadis'in kültürel önemi
5. Hadis kaynaklarının güncel değeri

ÜNİTE V : MUHTEVALARINA GÖRE HADİSLER (4 Saat)

1. Hadislerin muhtevalarına göre ayrıştırılması
  - 1.1. Allah
  - 1.2. İnsan ve diğer varlıklar
  - 1.3. Bilgi
  - 1.4. İman
  - 1.5. İbadetler
  - 1.6. Ahlâk
  - 1.7. Toplumsal hayat ve insan ilişkileri
  - 1.8. Tarihi rivayetler
  - 1.9. Bilimsel içerikli rivayetler
  - 1.10. Kadınlarla ilgili rivayetler
  - 1.11. Gündelik hayatla ilgili rivayetler
  - 1.12. Kısas ve meseller

ÜNİTE VI : HADİS ÇEVİRİLERİ VE HADİSLERİ YORUMLAMA (4 Saat)

1. Hadis metinlerini çevirme ve yorumlama usulü
  - 1.1. Kısas, mesel ve sembolik anlatımların simgesel yorumu
  - 1.2. Hadislerin Kur'an, tarih ve bedii gerçeklikler ve tecrübe dikkate alınarak yorumlanması
  - 1.3. Hadislerin İslamın temel esasları çerçevesinde yorumlanması
2. Türkçe hadis kaynaklarından örnek metinler ve değerlendirilmesi

ÜNİTE VII : FIKH'İ YENİDEN DÜŞÜNMEK (2 Saat)

1. Fıkıh nedir?
2. Fıkıh'ın Müslümanlar için taşıdığı değer
3. Fıkıh'ın tarihi ve kültürel önemi
4. İslam düşüncesinin kurucu disiplini olarak fıkıh
5. Fıkıh kaynaklarının güncel değeri

ÜNİTE VIII: FIKH'İN TEMEL KAVRAM VE KAYNAKLARI (2 Saat)

1. Temel fıkıh kavramları
  - 1.1. Usul kavramları
  - 1.2. Emir, nehiy, hüküm, delil, nazar, istinbat, hakim, müctehid, müfti, ictihad, taklid
  - 1.3. Kitap, sünnet, icma, kıyas, istihsan, maslahat
2. Efal-i mükellefinle ilgili kavramlar (*Farz, Vacib, Sünnet, Müstehab, Mubah, Mekruh, Haram*)
3. Fıkıh kaynakları
4. İlmihaller

ÜNİTE IX : İLMİHALLERDEN YARARLANMA (10 Saat)

1. İlmihallerden yararlanma usulleri
2. İlmihallerdeki temel konuların tahlili
  - 2.1. Temizlik
  - 2.2. Abdest ve Gusul
  - 2.3. Namaz (*Farz, vacib, nafil, mukim ve sefer namazları, cemaat namazları, Cuma, bayram ve cenaze namazları*)
  - 2.4. Oruc
  - 2.5. Zekat-sadaka
  - 2.6. Hac
  - 2.7. Kurban ve adak/yemin

2.8. Akidler

3. Güncel dinî meseleler

ÜNİTE X : AKAİD VE KELAM'I YENİDEN DÜŞÜNMEK (2 Saat)

1. İslam inanç esasları nelerdir?
2. Akaid ve Kelam'ın tarihi ve kültürel önemi, Müslümanlar için taşıdığı değer
3. İslam düşüncesinin koruyucu disiplini olarak Kelam
4. İslam düşüncesinde ortaya çıkan inanç ekolleri
5. Kelam ve Akaid kaynaklarının güncel değeri

ÜNİTE XI : İNANÇ ESASLARI, BİREYSEL VE TOPLUMSAL BOYUTU (4 Saat)

1. İman'ın mahiyeti
2. İslam İnanç Esasları
  - 2.1. Allah'a iman (Tevhid)
  - 2.2. Meleklerle iman
  - 2.3. Kitaplara iman
  - 2.4. Peygamberlere iman
  - 2.5. Ahiret'e iman
  - 2.6. Kadere iman
3. İman'ın bireysel boyutu
4. İman'ın toplumsal boyutu

ÜNİTE XII : AHLÂK'I YENİDEN DÜŞÜNMEK (4 Saat)

1. Ahlâk nedir?
2. Ahlâk'ın kaynağı
3. Ahlâk Din ilişkisi
4. Ahlâk-iman ilişkisi
5. Ahlâk-ibadet ilişkisi
6. Müslüman ahlâkının nitelikleri
7. İslam düşüncesinin irfan disiplini olarak ahlâk
8. İslam ahlâkına ilişkin eserler
9. Ahlâk eserlerinin güncel değeri

ÜNİTE XIII : HZ.PEYGAMBER'İN HAYATINI YENİDEN DÜŞÜNMEK (4 Saat)

1. Hz.Peygamber'in Müslümanlar ve insanlık için anlamı nedir?
2. Hz.Peygamber'in Müslümanlar için örnek olması ne manaya gelir?
3. Hz.Peygamberi yanlış anlamamanın yol açacağı sakıncalar
4. Hz.Peygamberin hayatı ve kişiliğine dair yazılan eserleri nasıl anlamalıyız?
5. Hz.Peygamber için yazılan edebî eserleri nasıl anlamalıyız? (Naat, Mevlid ve Mi'racyeler)

ÜNİTE XIV : DİN HİZMETLERİ AÇISINDAN DİĞER DİNLER (4 Saat)

1. Diğer dinleri öğrenmenin Din Hizmetleri açısından önemi
2. Günümüzdeki Dinî coğrafya
3. Yahudilik (gelişimi ve temel özellikleri)
4. Hıristiyanlık (gelişimi ve temel özellikleri)
5. Hinduizm (Karma ve Tenasüh, Yoga ve Meditasyon, Kutsal İnek Kültü)
6. Budizm (Dünya görüşü, Reenkarnasyon, Yoga ve Meditasyon, Nirvana)
7. Türkiye'deki diğer din mensupları (Yahudiler, Ermeniler, Süryaniler, Rumlar vb.)

GENEL KÜLTÜR VE EĞİTME-ÖĞRETME YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER

ÜNİTE XV : DİN VE KÜLTÜR (2 Saat)

1. Din, kültür ilişkisi
2. Din ve din anlayışları
  - 2.1. Din anlayışlarındaki farklılıkların sebepleri
  - 2.2. Din anlayışından kaynaklanan farklı oluşumlar
    - 2.2.3. Tarih içindeki oluşumlar
    - 2.2.4. Günümüzdeki oluşumlar

ÜNİTE XVI : YAYGIN DİN EĞİTİMİ (4 Saat)

1. Yaygın din eğitiminin anlamı
2. Yaygın din eğitimi faaliyet ve alanları
3. Yaygın din eğitiminde hedef kitle ve yetişkinler din eğitimi
  - 3.1. Yetişkin insan ve öğrenme gücü
  - 3.2. Yetişkin davranışları
4. Yaygın din eğitiminde ilke ve yöntemler
5. Yaygın din eğitiminde planlama ve değerlendirme

6. Yaygın din eğitiminde teknoloji kullanımı

ÜNİTE XVII : DİN HİZMETLERİNDE HİTABET VE TÜRLERİ (4 Saat)

1. Hitabet ve dinî hitabet kavramı
2. Dinî hitabet türleri
3. Bir dinî hitabet türü olarak vaaz
  - 3.1. Hazırlanması
  - 3.2. Sunumu
  - 3.3. Değerlendirmesi
4. Cami dışı dinî hitabet

ÜNİTE XVIII : DİN HİZMETLERİNDE ETKİLİ İLETİŞİM (6 Saat)

1. İletişim kavramı ve din hizmetlerinde iletişimin önemi
2. İletişim türleri
3. Din hizmetlerinde iletişim engelleri
  - 3.1. Aşırı genelleme (mesaj ve fikir bazında)
  - 3.2. Kutuplaştırma
  - 3.3. Kişiselleştirme
  - 3.4. Mutlakçılık (-meli, -malı konuşma)
  - 3.5. Değiştirme gayreti (istek dışı-her şeyi değiştirme, baskı vb.)
  - 3.6. Keşkecilik
  - 3.7. Toptancılık (bütün olay ve bireyleri aynı görme)
  - 3.8. Önyargı
4. Din hizmetlerinde iletişim dilinin önemi
5. Din hizmetlerinde konuşma ve dinleme
  - 5.1. Konuşma çeşitleri (açıklayıcı, bilgilendirici, eleştirici ve savunucu)
  - 5.2. Konuşmayı oluşturan etmenler
  - 5.3. Konuşmada önemli noktalar
  - 5.4. Dinlemenin önemi

ÜNİTE XIX: DİN HİZMETLERİNDE SORUN ÇÖZME (4 Saat)

1. Sorunu fark etme
2. Sorunu tanımlama
3. Alternatif çözümler üretme
4. Çözüm yollarının olası sonuçlarını dikkate alma
5. En uygun çözümü seçme
6. Değerlendirme ve düzeltme

ÜNİTE XX : DİN HİZMETLERİNDE REHBERLİK VE DİNİ DANIŞMANLIK (8 Saat)

1. Rehberlik ve dinî danışmanlık kavramları
2. Din hizmetlerinde rehberlik ve dinî danışmanlığın önem ve gerekliliği
3. Din hizmetlerinde rehberlik ve dinî danışmanlık alanları
4. Psikolojik yardım meslekleri ve dinî danışmada din görevlisinin rolü
5. Rehberlik ve dinî danışmada din görevlisinin dikkat edeceği ilkeler
6. Rehberlik ve dinî danışmada kullanılan yöntem ve teknikler

ÖZEL GÖREV YETERLİKLERİ BECERİSİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER

ÜNİTE XXI : DİNİ DANIŞMA SÜRECİNİ ETKİN UYGULAMA BİLGİ VE BECERİSİ (8 Saat)

1. Dinî danışma oluşumunun esasları
  - 1.1. Güvene dayalı ilişki (rapport) kurma
  - 1.2. Baskısız danışma ilişkisi
  - 1.3. Kabul
  - 1.4. Empati
  - 1.5. Tabiiilik ve tutarlılık
2. Danışma ortamının hazırlanması
3. Dinî danışma şekilleri (yüz yüze, telefonla, çeşitli şekillerde yazışarak)
4. Danışma sürecinin aşamaları (ön aşama, orta aşama, son aşama)
5. Danışmada ilk görüşme ve görüşmenin sona erdirilmesi
6. Danışman rolleri (küçük sohbet, dinleme, yansıtma, deşirme, nasihat, vb.)

ÜNİTE XXII: DİNİ DANIŞMADA YEDME TEKNİKLERİNİ UYGULAMA BECERİSİ (12 Saat)

1. Kabul ve anlayış bildiren yedme teknikleri (susma, basit kabul, tekrarlar, aydınlatma, özetleme vb.)
2. Destek ve teşvik nitelikli yedme teknikleri (tasvip, teşvik, cesaretlendirme, güven verme, reddetme vb.)
3. Teşhis ve anlamaya yönelik yedme teknikleri (deşirme, yansıtma, açıklama, yorum vb.)
4. Telkin ve öğretmeye yönelik yedme teknikleri (bilgi verme, tavsiye, telkin ve nasihat, gösterme ve öğretme vb.)

5. Yedme tekniği olarak soru sorma ve espri

ÜNİTE XXIII : VAAZ, KONFERANS VE SEMİNER SUNMA BECERİSİ (8 Saat)

1. Vaaz, konferans, seminer vb. etkinlikleri hazırlama
2. Vaaz, konferans, seminer vb. etkinlikleri sunma
3. Vaaz, konferans, seminer vb. etkinlikleri değerlendirme

Müftüler

E. MÜFTÜLERİN ÖZEL YETERLİKLERİ

Müftü, yukarıda sayılan üç boyutlu temel yeterliklere ilave olarak;

1. Müftülük görevinin tarihi gelişimini bilir.
2. Din hizmetlerinin her aşamasında yönetim ilke ve süreçlerine önem verir.
3. Vaaz hizmetlerini yerine getirecek personele vaaz içeriğinin oluşturulmasında rehberlik eder.
4. Görevlilerce yazılan hutbeleri gözden geçirir.
5. Vaaz ve irşad hizmetlerini plânlar ve etkin bir şekilde yürütülmesini sağlar.
6. Konferans, sempozyum, panel vb. organize eder.
7. İrşad hizmetlerinin cezaevleri, yetiştirme yurtları vb. yerlerde etkin bir şekilde yürütülmesini sağlar.
8. Din hizmetlerine müftülük dışındaki kamu kuruluşlarının katılımını ve desteğini sağlar.
9. Kur'an kursları programlarının uygulanmasını denetler.
10. Kur'an kursu öğreticilerine özel öğretim yöntemleri ve meslekle ilgili hizmet içi kurslar düzenler.
11. Hac ve kurban görevlerinin usulüne uygun olarak yerine getirilebilmesi için ilgili kişi ve kurumlarla işbirliği yapar.
12. Din görevlilerinin etkili bir hizmet yerine getirip getirmediğini denetler.
13. Yerel yöneticilerle olumlu ilişkiler kurar.
14. Hayır kurumlarını tanıır ve bu kurumlarla iş birliği yapar.
15. Cami dernek yönetimleriyle olumlu ilişkiler kurar.
16. Fetva verirken konuyla ilgili ayet, hadis ve kültürel mirası birlikte değerlendirir.
17. Tarihi olaylarla güncel olaylar arasında ilişki kurar.
18. Arapça ve Osmanlıca dinî metinleri anlar ve açıklar.
19. Fıkıh terimleri ve kaynaklarını bilir ve kullanır.

MÜFTÜLER İÇİN GENEL HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI HAFTALIK DERS SAATİ DAĞILIMI

Temel Alan Bilgisi (2 hafta)

1. Hafta (28 saat)

Kuran yorumu ve Tefsir 14 saat (I.,II.,III. Üniteler)
Fıkıh Bilgisi- 10 saat (VII.,VIII. Üniteler)
Akaid ve Kelam- 4 saat (IX. Ünite)

2. Hafta (28 saat)

Hadis Bilgisi ve Hz. Peygamberin Hayatı- 20 saat (IV.,V.,VI.,XI. Üniteler)
Ahlakı Yeniden Düşünmek- 4 saat (X. Ünite)
Din Hizmetleri Açısından Diğer Dinler- 4 saat (XII.Ünite)

Genel Kültür ve Eğitime Öğretme ve Özel Görev Yeterlilikleri Bilgisi (2 hafta)

3. Hafta (28 saat)

Yaygın Din Eğitimi- 4 saat (XIV. Ünite)
Din Hizmetlerinde etkili iletişim- 6 saat (XV. Ünite)
Din Hizmetlerinde Rehberlik ve Dini danışmanlık- 6 saat (XVI. Ünite)
Din Hizmetlerinde Sorun Çözme - 6 saat (XVII. Ünite)
Lider Olarak Din Görevlisi 6 saat (XIII. Ünite)

4. Hafta (28 saat)

Din ve Kültür- 4 saat (XIII. Ünite)
Yönetim ve Yönetici kavramları 6 saat (XIV.Ünite)
Yönetim Bilgisi 10 saat (XV. Ünite)
Yönetici Roller 8 saat (XVI. Ünite)

TEMEL ALAN BİLGİSİ YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER

ÜNİTE I : KUR'AN KIRAATI'NI YENİDEN DÜŞÜNMEK (2 Saat)

1. Niçin Kur'an okuruz?
2. Kur'an Kıraatı'nın tarihi anlamı ve gelişimi
3. Kur'an Kıraatı'nın bireysel anlamı
4. Kur'an Kıraatı'nın psikolojik ve sosyal yönleri

ÜNİTE II : KUR'AN MUHTEVASI (6 Saat)

1. Kur'an nasıl bir kitaptır?
2. Kur'an'ın içeriği
  - 2.1. Allah
  - 2.2. İnsan ve diğer varlıklar
  - 2.3. Bilgi
  - 2.4. Hz. Peygamber ve Peygamberler
  - 2.5. Dua ve ibadet
  - 2.6. Tarih ve kıssalar
  - 2.7. Bilimsel içerikli ayetler
  - 2.8. Toplum ve insan ilişkileri
  - 2.9. Ahlâk ve değerler
  - 2.10. Dünya ve Ahiret

ÜNİTE III : KUR'AN ÇEVİRİLERİ VE KUR'AN'IN YORUMLANMASI (6 Saat)

1. Meallerden yararlanma usulü
2. İslâm kültüründe Kur'an'ın çevirisi ve yorumu
3. Kur'an'da anlatım biçimleri
4. Türkçe meal ve tefsirlerden örnek metinler
  - 4.1. Hasan Basri Çantay meâli
  - 4.2. Diyanet meâli
  - 4.3. Elmalılı tefsiri
  - 4.4. Kur'an Yolu tefsiri
  - 4.5. Diğer meâl ve tefsirlerden örnekler

ÜNİTE IV : HADİS'İN AKTÜEL DEĞERİ (4 Saat)

1. Hadis ve sünnet nedir?
2. Hadis'in Müslümanlar için taşıdığı değer
3. Hadis'in tarihi önemi
4. Hadis'in kültürel önemi
5. Hadis kaynaklarının güncel değeri

ÜNİTE V : MUHTEVALARINA GÖRE HADİSLER (6 Saat)

1. Hadislerin muhtevalarına göre ayrıştırılması
  - 1.1. Allah
  - 1.2. İnsan ve diğer varlıklar
  - 1.3. Bilgi
  - 1.4. İman
  - 1.5. İbadetler
  - 1.6. Ahlâk
  - 1.7. Toplumsal hayat ve insan ilişkileri
  - 1.8. Tarihi rivayetler
  - 1.9. Bilimsel içerikli rivayetler
  - 1.10. Kadınlarla ilgili rivayetler
  - 1.11. Gündelik hayatla ilgili rivayetler
  - 1.12. Kıssa ve meseller

ÜNİTE VI : HADİS ÇEVİRİLERİ VE HADİSLERİ YORUMLAMA (6 Saat)

1. Hadis metinlerini çevirme ve yorumlama usulü
  - 1.1. Kıssa, mesel ve sembolik anlatımların simgesel yorumu
  - 1.2. Hadislerin Kur'an, tarih ve bedii gerçeklikler ve tecrübe dikkate alınarak yorumlanması
  - 1.3. Hadislerin İslâm'ın temel esasları çerçevesinde yorumlanması
2. Türkçe hadis kaynaklarından örnek metinler ve değerlendirilmesi
  - 2.1. Tecrid-i Sarih çevirisi
  - 2.2. Sahih-i Müslim çevirisi
  - 2.3. Rûdâni: Büyük Hadis Külliyyatı
  - 2.4. Riyazu's-salihin çeviri ve şerhi
  - 2.5. Diğer çevirilerden örnekler

ÜNİTE VII : FIKH'I YENİDEN DÜŞÜNMEK (4 Saat)

1. Fıkıh nedir?
2. Fıkıh'ın Müslümanlar için taşıdığı değer
3. Fıkıh'ın tarihi ve kültürel önemi
4. İslâm düşüncesinin kurucu disiplini olarak fıkıh
5. Fıkıh kaynaklarının güncel değeri

ÜNİTE VIII : FIKİH KAYNAKLARINDAN YARARLANMA (6 Saat)

1. Fıkıh Kaynaklarından yararlanma usulleri
2. Fıkıh Kaynaklarındaki temel konuların tahlili
  - 2.1. Temizlik
  - 2.2. Abdest ve Gusul
  - 2.3. Namaz (Farz, vacib, nafil, mukim ve sefer namazları, cemaat namazları, Cuma, bayram ve cenaze namazları)
  - 2.4. Oruc
  - 2.5. Zekat-sadaka
  - 2.6. Hac
  - 2.7. Kurban ve adak/yemin
  - 2.8. Akidler
3. Güncel dinî meseleler

ÜNİTE IX : AKAİD VE KELAM'I YENİDEN DÜŞÜNMEK (4 Saat)

1. İslâm inanç esasları nelerdir?
2. Akaid ve Kelam'ın tarihi ve kültürel önemi, Müslümanlar için taşıdığı değer
3. İslâm düşüncesinin koruyucu disiplini olarak Kelam
4. İslâm düşüncesinde ortaya çıkan inanç ekolleri
5. Kelam ve Akaid kaynaklarının güncel değeri

ÜNİTE X : AHLÂK'I YENİDEN DÜŞÜNMEK (4 Saat)

1. Ahlâk nedir?
2. Ahlâk'ın kaynağı
3. Ahlâk Din ilişkisi
4. Ahlâk-iman ilişkisi
5. Ahlâk-ibadet ilişkisi
6. Müslüman ahlâkının nitelikleri
7. İslâm düşüncesinin irfan disiplini olarak ahlâk
8. İslâm ahlâkına ilişkin eserler
9. Ahlâk eserlerinin güncel değeri

ÜNİTE XI : HZ.PEYGAMBER'İN HAYATINI YENİDEN DÜŞÜNMEK (4 Saat)

1. Hz.Peygamber'in Müslümanlar ve insanlık için anlamı nedir?
2. Hz.Peygamber'in Müslümanlar için örnek olması ne manaya gelir?
3. Hz.Peygamberi yanlış anlamamanın yol açacağı sakıncalar
4. Hz.Peygamberin hayatı ve kişiliğine dair yazılan eserleri nasıl anlamalıyız?
5. Hz.Peygamber için yazılan edebî eserleri nasıl anlamalıyız? (Naat, Mevlid ve Mi'racyeler)

ÜNİTE XII : DİN HİZMETLERİ AÇISINDAN DİĞER DİNLER (4 Saat)

1. Diğer dinleri öğrenmenin Din Hizmetleri açısından önemi
2. Günümüzdeki Dinî coğrafya
3. Yahudilik (gelişimi ve temel özellikleri)
4. Hıristiyanlık (gelişimi ve temel özellikleri)
5. Hinduizm (Karma ve Tenasüh, Yoga ve Meditasyon, Kutsal İnek Kültü)
6. Budizm (Dünya görüşü, Reenkarnasyon, Yoga ve Meditasyon, Nirvana)
7. Türkiye'deki diğer din mensupları (Yahudiler, Ermeniler, Süryaniler, Rumlar vb.)

GENEL KÜLTÜR VE EĞİTME-ÖĞRETME VE ÖZEL GÖREV YETERLİKLERİ İLE İLGİLİ ÜNİTELER

ÜNİTE XIII : DİN VE KÜLTÜR (4 Saat)

1. Din, kültür ilişkisi
2. Din ve din anlayışları
  - 2.1. Din anlayışlarındaki farklılıkların sebepleri
  - 2.2. Din anlayışından kaynaklanan farklı oluşumlar
    - 2.2.1. Tarih içindeki oluşumlar
    - 2.2.2. Günümüzdeki oluşumlar

ÜNİTE XIV : YAYGIN DİN EĞİTİMİ (4 Saat)

1. Yaygın din eğitiminin anlamı
2. Yaygın din eğitimi faaliyet ve alanları
3. Yaygın din eğitiminde hedef kitle ve yetişkinler din eğitimi
  - 3.1. Yetişkin insan ve öğrenme gücü
  - 3.2. Yetişkin davranışları
4. Yaygın din eğitiminde ilke ve yöntemler

5. Yaygın din eğitiminde planlama ve değerlendirme
6. Yaygın din eğitiminde teknoloji kullanımı

ÜNİTE XV : DİN HİZMETLERİNDE ETKİLİ İLETİŞİM (6 Saat)

1. İletişim kavramı ve din hizmetlerinde iletişimin önemi
2. İletişim türleri
3. Din hizmetlerinde iletişim engelleri
  - 3.1. Aşırı genelleme (mesaj ve fikir bazında)
  - 3.2. Kutuplaştırma
  - 3.3. Kişiselleştirme
  - 3.4. Mutlakçılık (-meli, -malı konuşma)
  - 3.5. Değiştirme gayreti (istek dışı-her şeyi değiştirme, baskı vb.)
  - 3.6. Keşkecilik
  - 3.7. Toptancılık (bütün olay ve bireyleri aynı görme)
  - 3.8. Önyargı
4. Din hizmetlerinde iletişim dilinin önemi
5. Din hizmetlerinde konuşma ve dinleme
  - 5.1. Konuşma çeşitleri (açıklayıcı, Bilgilendirici, eleştirici ve savunucu)
  - 5.2. Konuşmayı oluşturan etmenler
  - 5.3. Konuşmada önemli noktalar
  - 5.4. Dinlemenin önemi

ÜNİTE XVI : DİN HİZMETLERİNDE REHBERLİK VE DİNİ DANIŞMANLIK (6 Saat)

1. Rehberlik ve dinî danışmanlık kavramları
2. Din hizmetlerinde rehberlik ve dinî danışmanlığın önem ve gerekliliği
3. Din hizmetlerinde rehberlik ve dinî danışmanlık alanları
4. Psikolojik yardım meslekleri ve dinî danışmada din görevlisinin rolü
5. Rehberlik ve dinî danışmada din görevlisinin dikkat edeceği ilkeler
6. Rehberlik ve dinî danışmada kullanılan yöntem ve teknikler

ÜNİTE XVII : DİN HİZMETLERİNDE SORUN ÇÖZME (6 Saat)

1. Sorunu fark etme
2. Sorunu tanımlama
3. Alternatif çözümler üretme
4. Çözüm yollarının olası sonuçlarını dikkate alma
5. En uygun çözümü seçme
6. Değerlendirme ve düzeltme

ÜNİTE XIII : LİDER OLARAK DİN GÖREVLİSİ (6 Saat)

1. Liderlik kavramı ve din hizmetlerinde liderlik
2. Din görevlisinin liderliği
  - 2.1. Alanında yetkin olmak
  - 2.2. Vizyon geliştirmek
  - 2.3. Soğukkanlı olmak
  - 2.4. Risk almak
  - 2.5. Güven vermek
  - 2.6. Farklılıklara önem vermek
3. Din görevlisi liderliği beceri alanları
  - 3.1. Grup liderliği becerileri
  - 3.2. Kişisel beceriler
  - 3.3. Problem çözme becerileri
4. Din görevlisi liderliğinin diğer yönleri

ÜNİTE XIX : : YÖNETİM VE YÖNETİCİ KAVRAMLARI (6 Saat)

1. Yönetim
  - 1.1. Tanımı
  - 1.2. Özellikleri
  - 1.3. İşlevleri
  - 1.4. Alanları
2. Yönetim anlayışları
  - 2.1. Klasik yönetim anlayışı
  - 2.2. Günümüz yönetim anlayışı
3. Yönetici
  - 3.1. Tanımı
  - 3.2. Sınıflandırılması

ÜNİTE XX : YÖNETİM BİLGİSİ (10 Saat)

- 1.** Plânlama
  - 1.1.** Tanımı ve önemi
  - 1.2.** İyi bir plânlamanın özellikleri
  - 1.3.** Plân türleri
- 2.** Örgütlenme
  - 2.1.** İş ve işgücü plânlaması
  - 2.2.** Etkin yönetme/yöneltme sisteminin şartları
  - 2.3.** Yönetmenin temel unsurları
    - 2.3.1.** Eşgüdüm/koordinasyon
    - 2.3.2.** Liderlik
    - 2.3.3.** Güdüleme
    - 2.3.4.** Rehberlik
- 3.** Yetki ve sorumluluk
- 4.** Denetim
  - 4.1.** Denetim süreci ve türleri
  - 4.2.** Etkili denetimin özellikleri (objektiflik, tam zamanlılık, bütünlük, kabul edilebilirlik, vb.)
- 5.** Performans değerlendirme
- 6.** Din hizmetlerinde verimlilik ve kalite

ÜNİTE XXI : YÖNETİCİ ROLLERİ (8 Saat)

- 1.** Vizyon oluşturma
- 2.** Süreçlerin yeniden tasarımı
- 3.** Personeli güçlendirme
- 4.** Ekip çalışması
- 5.** Zaman yönetimi
- 6.** Stres yönetimi
- 7.** Bilişim teknolojilerinin yönetim anlayışında meydana getirdiği değişiklikler